

ELŐFIZETÉS
HELYBEN
 Egy évre ..... 24 korona
 Egy hónap ..... 2 korona
VIDÉKEN
 Egy évre ..... 28 korona
 Egy hónap ..... 2 k. 20 f.
HIRDELÉS
 Hátsó poltór egy sor 20 fillér
 minden sorozatban 10 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és eszaki egyesült
 vasutak palotájában,
 TELEFON-SZÁM: 87.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 Községi főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, március 17.

Tulerővel szemben is tartjuk Kolomeát.

Budapest. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik: Orosz Lengyelországi arcvonalon Sulejovtól keletre és Lopusno mellett visszautasítottuk erősebb ellenséges gyalogságnak állásaink ellen intézett támadásait.

Így megküszült Gorlice vidékén az oroszok több éjjeli támadása. Ezen támadások kivédése alkalmával tüzérségünk ellenséget egészen közeli oldalba fogta és igen súlyos veszteségeket okozott neki.

Kárpátokban tegnap az arcvonal legnagyobb részén csupán ágyúharc folyt.

Uzsoki szorosától északra fekvő állásainkba folyó hó tizennegyedik események után aránylagos nyugalom volt. Ellenség ezen nap harcaiban súlyos veszteségeket szenvedett. Első vonalbeli orosz osztagokból hét zászlóalj megsemmisült. Tizenegy tisztet és hatszázötven főnyi légénységet elfogtunk és három gépfegyvert zsákmányoltunk.

Wyskowitzől északnyugatra fekvő vidéken osztagaink elfoglaltak egy magaslatot és háromszáznyolcvan embert foglyul ejtettek és ismételt orosz ellentámadásokkal szemben is megtartották kivívott állásukat.

Dnyesztortól délre a csata tovább tart. Erős orosz csapatok Otyniatól keletre fekvő magaslatokon Kolomea irányában megkísérelt áttörését több napig tartó elkeseredett harcokban ellenségnek nagy veszteségei mellett visszavertük. Újabb erősítések érkezése után tegnap ellenség ezen magaslatokon megint előre nyomult. Délután folyamán sűrű tömegekben háromszor támadta meg ottani erőinket és ismét súlyos veszteségeket szenvedett. Danki lovassági tábornok nevét viselő ötvenhárom számú gyalogezred ellenséges tulerőnek ismételt rohamával szemben hősiességen helyt állott. Minden támadást véresen visszavertünk. Hőfő altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Harcok Prasznisz birtokáért.

Berlin. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Yperntől délre angoloknak St.-Eloi melletti magasiati állása, amelyért tegnapelőtt óta harcoltunk, kezünkben van.

Arrastól északnyugatra Corattó magaslat déli lejtőjén egy kiszögelő hegycsúcsért folyik a harc.

Champagneban, franciáknak több részleges támadása, tüzelésünkben, ellenség súlyos veszteségei mellett összeomlott.

Beau-Sejourtól északra csapataink franciáktól több árkot elragadtak.

Argonokban és ezek keleti szélén ütközetek fejlődtek, amelyek még tartanak.

Vogezekben egyes helyeken tovább harcolunk.

Keleti hadszíntér:

Prasznisztól északkeletre, Orzye jobb és bal partján támadtak az oroszok. Mindenütt visszavertük őket. Különösen elkeseredett harc folyt Jednorozekért. Két ezer orosz hadifogoly maradt kezünkön.

Visztulatól délre nincs jelenteni való. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Elsülyedt a hős Dresden.

Berlin. (Hivatalos.) A Wolff ügynökség jelenti: A britt admirális hivatalosan jelenti: Kent és Glasgow cirkálók, valamint az Oramasgedcirkáló a Juan-Fernandez szigetnél a Csendes Óceánon ráakadtak a Dresdenre, amely munióios kamrájának találása és felrobbanása folytán elsülyedt. A légénységet állítólag megmentették. Behncke, a tengerészeti vezérkari főnökének helyettese.

Közbenjárók.

Arad, március 16.

— Hadseregszállító ur — kérdezte bizonyára a vallató — ha az Ön boltjába, vagy műhelyébe egy privát ember téved be, s ön elad neki posztót, vagy öltönyt, ön annak fölszámítja a harminc, negyven, ötven, vagy mondjuk a száz percent hasznot és ön meg van elégedve, jó üzletet csinált és e mellett nem kellett semmit se vennie a lelkére. Miért akart tehát ötszáz percentet keresni, rongyot posztószövetnek eladnia, a mikor a legnagyobb kuncsattjával, a hadsereggel állott szemben, a ki milliókat rendelt Önnél, és a kivel szemben elvégre bizonyos hazafias szempontok is kötelezték?

Hogy mit felelhetett erre a hadseregszállító, az kiolvasható az óvatos rendőri tudósítások néhány sorából. Ha a posztókereskedő és a szabó csak egy-egy emberrel áll szemben, akkor az üzletnél elért haszon, ha kevés, ha sok, az ő haszna. A hadseregszállításhoz elért ötszáz percentnek a felét, sőt gyakran a négyötöd-részét át kellett adni a közbenjárónak, annak, a ki az üzletet megszerzte.

Ez természetesen nem menti, nem is enyhíti a panamás hadseregszállító bűnét. Becsületes ember, a kiben egy csöppnyi tisztesség él, soha se fog papirtalpu csizmákat szállítani, se pedig pókháló-szöveteket csempészni a harcéri katonák számára, akárki szerzi az alkalmat hozzá. Vajjon ezeknek az elvetemült hadseregszállítóknak nincs senkijük a harcérien, a kinek szenvedéseire gondolhatnának; vajjon nem jut-e eszükbe, hogy a kik a papirtalpu csizmát, vagy a rongygyáfoszló zubbonyt kapják, ő miattuk viszik a bőrüket a vásárra; azt akarják, hogy a halálveszedelem

mellett a biztos megfagyás és tüdőgyulladásnak tegyék ki magukat?

A vallomás azonban a bűnösök új típusára tereli a figyelmet. Ezt tarkatni, titkolni, ez oly indokolatlan, sőt hiba lenne, mint a hogy nem szabad röstelkedés okából hallgatni a panamista hadseregszállítók felől. Jobb lett volna, ha a háború dicsőséges emlékei az ilyen sötét foltok nélkül maradtak volna meg. De ha már kibukkantak, az egyesek gonoszságát a társadalom tisztességes többsége minél kegyetlenebb módon siessen megbélyegezni.

Kik lehetnek ezek a közbenjárók? Azok, akik minden fáradság és minden rizikó nélkül keresik a nagy pénzeket, az olvasatlan száz ezreket? Akiknek még bajlódni se kell azzal, hogy a csizmák talpához a papírost, a zubbonyokhoz és a köpenyögekhez a rongyot jsszeszedik? Akiknek csak néhány automobil-utba, néhány barátságos szóba kerül, hogy a háborús költségekből maguknak vagyont szerezzenek? Politikai előke-lőségek, hivatali tekintélyek alig lehetnek. Ezek, ha lenne is közöttük, akik az ilyen szennyes keresetre hajlandók lennének, aligha bejáratosak ott, ahol a közbenjárás szükséges. Kik tehát az ilyen ocsmány bűnnek kerítői?

A főháborodottközvélemény nemcsak feleletet, de kemény megtorlást vár az ilyen alkalmasszerzőkre. Ez a legveszedelmesebb oldala a hadseregszállítás bűnének. És ha már el kellett szenvednünk ezt a szegénytelen tapasztalatot, végezzünk ezzel egészen, minden részében. Erje a bűnhődés, — a birói ítélet és a közmegevetés — mindazokat, akiknek ebben tudatosan részük volt. **Minél kimélet-**

lenebb lesz az ítélet és minél súlyosabb az ily üzelmek következménye, annál több kilátás van arra, hogy a háboru pusztító tüze kiirtja a könnyü meggazdagodás, a minden áron való vagyonszerzés bűnös hajlandóságát, amely sajnos, már a béke idején is erősen elfajult, a háboru alatt pedig a képtelenségig jutott. A csalókat és a bűnös utak egyengítőit le kell törni, hogy azután mindenki csak tisztességgel és munkával igyekezze pénzt szerezni.

Lóvasút, autobusz, villamos.

(Milyen legyen a közúti közlekedés a háboru után. — A városi üzemek a közgyűlésen. — A vízmű átvetele.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 16.

Arad város törvényhatóságának mai közgyűlésén jelentette be Lócs Rezső helyettes polgármester a város közönségének a Kuria örövendős ítéletét a vízvezetési perben. A törvényhatóság tagjai nagy megaláztatással vették tudomásul a Kuria kedvező ítéletét és ők is, épen úgy, mint a jogügyi bizottság, a legteljesebb elismeréssel adóztak Jegessy Károly dr. tisztí főügyésznek, aki fáradhatatlan, lelkiismeretes tevékenységével elsősorban járult hozzá ahhoz, hogy a város érdekei érvényre juthassanak.

A tanács azt javasolta, hogy a kuriai ítélet folytán a városnak jutó körülbelül nyolcszáz ezer koronából létesítsenek tartalékalapot, az esetre, hogyha a vízvezeték megítélendő megváltási ára esetleg nagyobb lenne, úgy azt abból fedezni tudják. A közgyűlés egyhangulag elfogadta ezt a javaslatot, épen úgy, mint a jogügyi bizottság javaslatát is, amely szerint a vízművek vezetésével bízzák meg Zador Imre gépüzemigazgatót, aki eddig is teljes szakértelemmel és kifogás nélkül vezette a város gépüzemeit. A vízműnek és tartozékainak és az időközi jövedelmeknek átvételére külön bizottságot küldenek, amelynek tagjai Jegessy Károly dr. főügyész, Nachtnébel Ödön főmérnök, Kzilényi János főszámvevő és Zador Imre gépüzemigazgató. A vízművek mostani személyzetét, a hivatalnokait és a műszaki személyzetet is ideiglenesen átveszi a város, egyelőre jelenlegi feltételeik mellett, míg később külön dönthet majd az ő állásukról. Amíg a vízdíjakra vonatkozó szabályrendelet elkészül, addig továbbra is a mostani vízdíjakat fogja szedni a város. A jogügyi bizottság, mint ismeretes, azt javasolta, hogy Jegessy Károly dr.-nak, aki nemcsak nagy jogi tudást és fáradhatatlanságot, hanem kereskedelmi és technikai ismereteket is megkivánó pert évek óta a legnagyobb körültekintéssel és buzgósággal vezette, a törvényhatóság adjon elismerésének kifejezését, és a bíróság által megállapítandó perköltségeknek a város közönsége által eszközölt készítéseik levonása után fennmaradó részét ügyvédi tiszteletdíj gyanánt juttassa neki. Reicher Károly nyugalmazott főügyésznek, harmincezer korona kiutazását javasolta a jogügyi bizottság és a javaslatot egyhangú lelkesedéssel elfogadta a közgyűlés, amely Urbán Iván báró főispán indítványára még azt is kimondotta, hogy a főügyésznek nagy érdemeit jegyzőkönyvben fogja megörökíteni.

Bogszán Károly bizottsági tag a vízvezeték kérdésével kapcsolatban azt javasolta, hogy a közgyűlés utasítsa a tanácsot, hogy az készítsen javaslatot a vízművek hálózatának kibővítésére. A közgyűlés a javaslatot elfogadta.

Ugyancsak Lócs Rezső helyettes polgármester terjesztette elő az autobusz-vállalat idejéről mérlegét, amelyet már részletesen ismertettünk. A mérlegét a közgyűlés elfogadta. Fényes Dezső a vállalat mérlegével kapcsolatban azt az indítványt tette, hogy utasítsák azt a bizottságot, amely a villamostelep megváltásának kérdésével foglalkozik, hogy készítsen javaslatot a városi közlekedésnek villamos üzeművé való átalakítására. Javaslátát azzal indokolta, hogy a mérleg szerint az autobuszüzemben nem az autobusz, hanem a lóvasút hozott hasznot és kár lenne a háboru után megint az autobuszokkal lebonyolítani a város közlekedési forgalmát, amely ma már sokkal nagyarányúbb, semhogy kielégíthetné a közönség igényeit.

Urbán Iván báró főispán is helyesnek tartotta Fényes Dezső felszólalását, az autobusz-vállalat mérlegének kérdésébe azonban nem lehet bekapcsolni az ügyet és így azt nem is tárgyalta a közgyűlés. Nagy Sándor dr. indítványára a törvényhatósági bizottság kimondta, hogy az autobusz felügyelő-bizottságot utasítsák a lóvasúti kaulazok helyzetének megkönnyebbitésére. Ugyancsak a bizottság elé utalták azt az indítványt is, amely a lóvasúti bérletjegyek árának leszállítását célozza.

Eltagadják az angolok tengeri veszteségeiket.

(Ujabb francia támadások. — Elszámitotta magát Joffre.)

Zavirai tudósítás.

Berlin—Kopenhága, március 16.

171 angol hajó pusztulása.

Berlin. Az angol admirális által március 2-án közzétett hivatalos statisztikával szemben, amely szerint a háboru kezdete óta 87 hajót vesztettek, a reggeli lapok jól értesült helyről azt az értesítést kapták, hogy az angol hivatalos jelentés nem helyes, a veszteség sokkal nagyobb, mert 124 angol hajó veszett el a háboru kezdete óta. Ehhez járul még 47 elvesztett halászgőzös, úgy hogy az egész veszteség 171 hajó.

A Dresden utolsó hőstette.

Buenos-Ayres. A Dresden a dél-amerikai partok mellett elsüllyesztette a Cornway Cattle angol gőzöst.

Elsüllyesztett angol hajók.

Kopenhága. Megállapítást nyert, hogy a Floranzan, Headland és Hartdale angol gőzösöket nemet torpedók süllyesztették el. A Földközi tengeren elsüllyedt Ovotovo angol segédcsirkáló mentőcsónakjait kihalaszták. Londonban további hajóscégek szüntették be járataikat.

Franciák újabb offenzívája.

Deisberg. A Democrats jelenti, hogy a magaslátok, amelyek az Amantalt uralkadják, a nyugati hadioperációk legfontosabb pontjává lettek. A nehéz harcokról fogalmat nyújthatnak a nagyarányu sebesült-transzportok.

Bonfol. A National Zeitung írja, hogy a múlt hét közepéig a Largetale felső vidékén nyugalom volt. A támadást a franciák újították föl Pletterhausen vidékén géplegyverekkel. A franciák géplegyverekkel lövik a német hadállásokat, néha pedig ágyuzni is kezdenek, de a németek egyáltalán nem felelnek.

Drágán fizetnek a Franciák az ágyúvelmekért.

Basel. A Basler Nachrichten katonai munkatársa a hadszíntéri helyzetről írván, megalapítja, hogy az angol támadás a Bassée mellett tervszerű volt, míg a franciák offenzívája a Champagneban megfoghatatlannak látszik előtte. Megjegyzi, hogy a Champagneban február közepe óta hevesen harcoltak a franciáknak folyton megismétlődő támadásai következtében. Ha ezeknek a támadásoknak — amint azt a francia jelentés mondja — az volt a céljuk, hogy nagyszámu német haderőt tartsanak lekötve és megakadályozzák újabb csapatok küldését Oroszországba, így e célból a támadás elkésett.

Az elfogulatlan figyelő számára is feltűnik, hogy a francia támadások csak igen kis térre szorítottak és ennek következtében teljes szabadságot hagytak abban az irányban, hogy nagyobb tartalékjaikat tetszésük szerint használják fel. Mikor a nagyobb francia támadások megkezdődtek a Champagneban, a német erők már készen állottak a mazuri téli csatára és itt körülbelül meg is történt a döntés. A mi a németektől kikényszerített munició-pazarlást illeti, ezt a franciák drágán fizették meg.

Minden hadvezetőség jobban tenné, ha a harcok e fajta céljairól nem beszélné, még akkor sem, ha valóban erre használná fel a csapatait. Az utolsó hetek napjelentéseitől megközelítő biztossággal meg lehet állapítani, hogy a téli csata a Champagneban vége felé közeledik és hogy a franciáknak kezdetben elért látványos sikereik dacára sem sikerült a német frontot áttörni.

Aradi huszársízt levele orosz fogásból. Weisz Károlytól, Weisz Márkus aradi gyárosnak orosz fogságban levő huszárhadnagyfiától ma ismét érkezett levél, amelyben írja, hogy lábszába már teljesen begyógyult és így aránylag jól érzi magát. A hat pénzküldeményből, amelyet hazuról címére elküldtek, ketőt megkapott. Legutóbbi levelében atyja őt arra kérta, hogy sürgönyözzön hoogletéről. Erre a kérésre érdekes módon adott választ a hadifogságban lévő hadnagy. A német nyelvű levélben ugyanis a következő három szót írta: „schürgönyt nem lehet”, nehogy azonban a cenzor kitörölje, ő maga törölte el a három magyar szót, de úgy, hogy még el lehetett olvasni.

Az Unió Mexikó ellen készül. New-yorkból írják: Nem lehetetlen, hogy a közel jövőben a háboru lángja átesap az újvilágba is. A mexikói anarchia annyira jutott, hogy az Unió ezeket az állapotokat alig tűrheti tovább. Az itteni előkező körökben mindinkább kialakul az a nézet, hogy az amerikai kikötőkben és a hajó-gyarakban észlelt nagyarányu tevékenység egyenesen Mexikó ellen irányul. Az eddigi események ezt a nézetet megerősítik. Az Egyesült Államok erős rendszabályokat léptettek életbe Mexikó ellen. Egész sereg amerikai hadihajó indult el mexikói kikötők felé. Carranza generális-hoz eles figyelmeztető iratot intézett a Unió és Bryan államtitkár felhívta az összes Mexikóban tartózkodó amerikaiakat a visszatérésre. A fővárost elhagyták a külföldi diplomaták már régebben mert nem tudták, hogy melyik kormányzatnál akkreditáltassák megukat. Kedvezőbb alkalom mint a mostani, nincsen az Unió számára arra, hogy végre rendet és rendeletheinek érvényt teremtsen.

Szerelmi kaland letartóztatással.

(Tragikomikus eset Aradon.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 16.

Amikor X. aradi urnak nem sikerült tovább halogatni a bevonulást, január elején szomorú szívvel vett búcsút nálánál jóval fiatalabb hitvesétől.

— Nekem most Gyulára kell bevonulnom — mondta mélabusan — és ki tudja látlak-e még valamikor.

— Nem jöhetez haza néha? — kérdezte az asszonyka.

— Ha Gyulán maradok is — válaszolta a férj tettetett bánattal — nem engednek haza engem. De mindig rád fogok gondolni drágám.

Igy búcsuzott X. ur a feleségétől és azzal elrohogott. De nem ment azonnal a vasúthoz, hanem özvegy Y-néhoz kocsizott, akivel természetesen felesége tudtán kívül már régen intim barátságot tartott fenn.

— Néhány óra múlva elutazom Gyulára — mondta — de már azt is tudom, hogy egyelőre több hónapig ott fogok maradni. Azt hiszem, hogy minden szombaton el tudok szökni és akkor a vasárnapokat nálad tölthetem. A feleségem azt hiszi, hogy Gyuláról egy napra se tudok elszabadulni.

A szerelmes pár összecsókolózott és a szavakkal vette búcsút egymástól:

— A viszontlátásra szombaton este.

Az a osztályú népfőlkész vonata falán még Sofronyán se lehetett, amikor a felesége elhívatta a 83. számú ugynevezett „szerelmi közszolgát” és C. urnak a következő levelet írta:

„Kedves barátom, örömmel jelentem magának, hogy férjem ma délelőtt bevonult Gyulára. Azt mondta, hogy egy napra se tud hazaszabadulni. Most tehát nem kell úgy bujkálnunk, mint amikor ő itthon van. A cselédet ma fölmondás nélkül elbocsátottam, hogy egyedül maradhassek. Amikor ideje van, látogasson meg. Pá. Sok ósók. X. né.

C. ur boldogan olvasta el a levelet és talán mondani is fölösleges, hogy nem sokáig várogatott magára. Minden szabad idejét X. né lakásán töltötte s mivel leginkább éjszaka volt szabad ideje, tehát jobbra éjjeli viziteket adott a szalmaözvegynak. Időközben azonban X. ur se engedte, hogy szarvai büntetlenül nőjjenek az égig. Arra a tapasztalatra jutott ugyanis, hogy ő Gyuláról minden veszély nélkül átutazgathat Aradra szombaton esténként. A föltedezést nem is hagyta kihasználatlanul és egy hónap alatt négyszer utazott Aradra a bájos özvegyhez, anélkül persze, hogy a felesége bármit is sejtett volna. Szombaton este kilenc órakor megérkezett, kocsin az özvegy lakására hajtatott s vasárnap este fél tízkor ismét vonatra ült, hogy hétfőn szerencsésen, de fáradtan érkezzen a kis garnizonba.

A gyulai parancsnokság nagyon jól tudott X. ur kirándulásairól, azonban az aranygalléros urnaknak sincs kavics a szívük helyén és egy ideig jó akarattal szemet hunytak a szombat esti eltűnések fölött.

— Bizonyosan nagyon szereti a feleségét — mondta X. ur parancsnoka — hadd örüljenek az életnek.

A parancsnok azonban végre mégis meg-sokalta a dolgot. Rendkívül bosszantotta az, hogy a szerelmes népfőlkész egyszer sem kért távozási engedélyt. Ha kér, föltétlenül megadta volna neki. A parancsnok tehát elhatározta,

hogy ha a legközelebbi szombaton se kér utazási engedélyt, akkor szuronyos katonákkal fogja visszahozatni X. urat Aradról. A legutóbbi szombat este eljött és X. ur nyugodtan tette meg a sablonos utat Gyuláról Aradra. A parancsnok pedig szombaton éjszaka táviratot küldött az aradi térparancsnokságra, hogy X. urat, a ki engedély nélkül Aradra utazott, a legelső vonattal szállítsák el a lakásáról Gyulára.

A parancs alapján másnap hajnalban négy szuronyos katona jelent meg X. ur aradi lakásán és felszólították az ott talált urat, hogy kövesse őket a laktanyába.

— Én nem vagyok X. — ordította az ott talált férfi.

Szerbia a halál országáa

(Utazás a járványok földjén. — A hadsereg pusztulása. — Mi van a szerb fogolytáborokban?)

Távirati tudósítás.

Szófia, március 16.

Egy előkelő bolgár diplomata, aki nemrég beutazta egész Szerbiát, a következő rendkívül érdekes tapasztalatokról számolt be a bolgár kormány hivatalos lapjában az *Utróban*:

— A esatamező véres borzalma is elhalványul ahhoz képest, amit naponta lehet látnia annak, aki a szomszédos Szerbiát beutazza. Péter király országában a nyomor táboroz és a halál tartja dus aratását, anélkül, hogy dörögnének az osztrák-magyar ágyuk.

— Már Szalonikiben, mikor erre utaztam, elmesélték nekem, hogy egész Szerbia lassanként iszonyatos, hatalmas járványfészekké növekszik. Sok városi és falusi családot látam, amely rémes ijedelemmel menekült szerb hazájából; szalonikii kávéházakban és vendéglőkben hallottam szerb tisztektől, hogy sokkal nagyobb biztonságban érezték magukat azelőtt a lövészárkokban, mint most a ragályos országban. Ugyancsak ott hallottam, hogy a szalonikii kikötőben horgonyzó angol kórházhajó, amelyet Lipton angol teakirály állított ki, további utasításokat vár, minthogy a kórház angol személyzetét nem akarják egyszerűen odadobni a szerb járványhalálnak.

— Belgrádtól Úszkúbig, Mitrovicától Pírótig manapság csak egy ur van, aki előtt meghajolni kénytelen gazdag és szegény, katona és polgárember a *könyörtelen járványhalál*. Már kora ősszel, a háború még alighogy megkezdődött, a szerb táborok, kötőzhelyek, kórházak ugyancsak sok gondot okoztak a bel-töldei és kültöldei orvosoknak. Míg ugyanis Európa többi hadviselő államaiban — még Oroszországban is — a sebesültek sebészeti kezelése különösebb nehézségek nélkül volt lebonyolítható és a küzdő csapatok általános egészségi állapota igen kielégítő volt, addig a szerb hadseregben olyan hivatalnokok jelentek meg, amelyeket a modern hadi sebészet és hadi higiénia már rég kiközösített: *sebűszkőszódós, vérhas, hastífusz fészkeltek* be magukat a táborokba és a lövészárkokba, borzalmas bőrbetegségek lepték el a háborús népet és a koleraesetek sem tartoztak a ritkaságok közé. Körülbelül így tartott ez az elmúlt év végéig; az 1915-ik esztendő azután magával hozta a legborzalmasabb és legkönyörtelenebb vendéget: a *kiütéses tifuszt*.

— Az ember elfelejti, hogy a szerbek ellenfeleink, hogy a csaknem egész Európában dúló véres harcok közvetlen előidézői tisztára emberies, minden haragtól, rossz indulattól mentes könyörtelenség szállja meg, ha napról-

Az ilyen ostoba kifogásokkal nálunk nem boldogul — mondták a katonák és minden tekintő nélkül elvitték a megrémült férfit a kasszárnyába. Ha sokat kapalózik, még meg is vasalták volna.

Fölsőleges a legapróbb részleteket is leírni. Röviden csak annyit mondunk, hogy hétfőn reggel Gyulán minden kiderült és hétfőn este az ál X. már Aradon volt. A tegnapi éjszakát már saját lakásán töltötte és megfogadta, hogy X. hálószobájának küszöbét nem lépi át többé.

A dologból azonban nem lesz válópör. Minek az? Hiszen a félrelépés kölcsönös volt, ilyenkor pedig a legjobb bíró a házasság lelkismerete.

napra új híreket hall Szerbia pusztulásáról. Elhalnak a tiszték és katonák, orvosok és ápolók, békés városi polgárok és a kiéhezett vidéki nép. Hogy csak néhány példát említsünk: Nisben január utolsó hetében *száztizenkét katona halt meg kiütéses tifuszból*. Kragujevácnál vannak századok, a melyek negyedrészkre csökkentek le a járvány következtében. Belgrádnak nem túlságosan nagy helyőrségéből az utolsó hónapban *19 tiszt és 200 katona halt meg kiütéses tifuszból, továbbá 118 polgári férfi és asszony*. Megjegyzem, hogy ezeket a számokat a szerb hivatalos jelentésből veszem — milyen lehet a helyzet a valóságban?

— Az ember azt mondhatná, hogy ehhez a nyomorúvághoz csak Szerbiának van köze, önmaga idézte fel ezt a sorsot. De olyan kérdés ez, amely az egész világot érint: mi van azokkal az osztrákokkal és magyarokkal, akik szerb fogságba jutottak? Németországban és Ausztria-Magyarországon, ahol a sok százezer fogoly erkölcsi és egészségügyi tekintetben kitűnő bánásmódban részesül, a fogolytáborokat semleges állambeli diplomataik és bizalmiférfiak látogatják és vizsgálják meg. Örömmel üdvözli mindenki, mert bizonyára nincs semmi titkolni valójuk ezeknek az államoknak. Azt kívánják, hogy a fogolytáborokban lévő állapotokról az egész világ tudomást szeressen. De joguk van követelni, hogy ugyanezek a semleges férfiak érdeklődjenek a szerbiai fogolytáborok iránt is. Ez a legegyszerűbb és legtermészetesebb emberi kötelesség azoknak az államoknak, amelyek a világháborúban semlegesek tudtak maradni.

A városi napidíjasok drágasági pótléka. Arad város közgyűlése ma a városi díjnokok részére havi tíz korona drágasági pótlékot szavazott meg, még pedig olyformán, hogy azok, akik nősek, vagy akik családi pótlékot kapnak, részesüljenek pótlékban. Kertész Miksa dr. eme osztályozás ellen tiltakozott és azt mondta, hogy az a város, amely Kulturpaolót épít, nem tehet különbséget nő és nőtlén napidíjasok közt és mindenki részére követelte a drágasági pótlékot. Varjassy Lajos polgármester a város pénzügyi viszonyaira hivatkozva, kérte az indítvány mellőzését. A város olyan helyzetben van, — mondotta — hogy egy újabb pótlék emelést proponáló pótlékosságváttára lehet a törvényhatóság elkészülve. Ez az érv hatott és a közgyűlés a tanácsi javaslatot fogadta el.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi mámor:

Szerda: R. Gombaszögi Frida, a Magyar Színház művészuőjének felléptével: „A farkas”. Csütörtök: Szibill, operette. Péntek: A koldusdiák, teljesen új betanulással először. Szombat: A koldus diák, másodsor.

* A mandarin-t hozta ma színre a társulat a vendég: R. Gombaszögi Frida asszony kedvéért. Az ünnepeit budapesti művészón tényleg — az ideai szezonban emlékezetünk szerint először történt Aradon — zenekaros színt vonzott, pedig a darab — a színpadot ismerő rutinierek művészi érték nélküli munkája — annak idején semmi érdeklődést sem adott a közönségből kiváltani. A vendégművészón különösen a harmadik felvonásban csillogtatta sajátos tehetségét, a közönség tulajdonképp többsége rajongással figyelte s felvonás után kitarítón tapsolta, hívta. Várnay Jenőnek mr. Wu egyik legértékesebb alakítása. Az első felvonásban kellemesen tűnt fel Borosnyai Kati. (Z. J.)

* A színeszek segítése. A közgyűlés megengedte a tanácsnak, hogy a színtársulat helyeit a színházi évad hátralévő részében, a rendőri és tuzoltói ügyeletes díjjakat fizezesse. A világitási kötelességeket a társulat tartozik viselni.

* A színház hírei. R. Gombaszögi Frida második fellépte a Farkas című vígjátékban, mely annyira derűt fakaszt a néző szívében ma került színi neszre pihenés után. Ez idejében először, a fő női szerepben R. Gombaszögi Frida vendégfelléptével. A művésznőnek alakítása, mely a legnagyobb mértékben leköti a közönség figyelmét, csak fokozza azt az érdeklődést, mely a művésznő felléptései iránt megnyilvánul, a vendégművészón mellett a társulat első rendű tagjai vesznek részt az előadásban. — A koldus diák. Mintha a legújabb premierre készülne a személyzet, úgy készülnek az e heti repitzió és ez nem is csoda. Az a bájos zene, az a feledhetetlen fűbemászó dallam, a mely mindumalau fölcseendő, annyira magával ragadja a személyzetet, hogy szinte természetes a nagy lelkesedés. A próbák naponta folynak az operatuból és így bizvást remélhetjük, hogy a pentéki repitzió az ideai szezon egyik kimagaslóbb estéje lesz. — Előke-születben Papa keupence, legújabb enekes előz-
zat, Néma asszony, Ripacsek, a Vigaszínház állandó műsordarabai.

* A királynő kálváriája. (Nagy színes dráma az Urannaban.) A nagy idők minden tökéletes szépsége, mindaz a ragyogás, mely a királyi udvarok belsejét oly kívánatosá tette, de vele minden arany, minden fordulat, mely gyűlöletté tett minden udvari életet: a mai képen kortörténeti formában feltalálható. A varázsátos teny megtörik az apró cselekvő-nyeken és az ember látja azt a nagy küzdelmet, melyet biborpaást alatt kell a szíveknek néman eltűnni a rang és a hatalom parancsára. Soha egyszerűbb királyi tragédiát nem írtak, mint ez a dráma és kiváló cselekménye megérdemelte az a pazar fényes kiállítás, azt a mérhetetlen pompát, mely szinte átomvilágba vezet bennünket. És milyen művészek állottak a sorompóba a darab sikere érdekében! Robinne, Jaquet, Napierkowszka, Alexander, a moziszínészek minden elitjét itt találjuk. — *Leitek harca Dorrit Weixler film legközelebb az Urániában.* 5

* Márkus Emilia utolsó fellépte az Apollóban. Márkus Emilia moziadrámájának első két napi előadása a legteljesebb sikerrel hozták meg a kiváló nevű szerzőnek és Márkus Emilának, a darab címszereplőjének. A közönség egyhangzó véleményének adunk kifejezést, amikor leszögezzük, hogy az összes eddigi magyar filmek közül „Az aranyhaju szifinksz” a leg-
tökéletesebb s a magyar filmgyártásnak ez az első produktuma, amely fölvizsgálta a versenyt a hírneves külföldi filmekkel. Herceg Ferenc találta el leginkább a magyar írók közül azt a

stílust, amely a mozi közönségének kell s Márkus Emilia pedig olyan tökéletes alakítást nyújt a kiszerhetetlen nő szerepében, amilyent a színpadon is keveset láttunk tőle. Ez a film még sok elismerést fog hozni a magyar névnek. Az Apolló-színház igazgatósága boldognak érzi magát, hogy ezt a páratlanul álló magyar

filmet az ő színháza mutathatta be elsőnek a vidéken. Még szerdán kerül vetítésre Az aranyhaju szifinksz, de már az utolsó előadásokra is elkelt a jegyek nagyrésze.

* Felhívjuk a közönség figyelmét Kerpel Izsó 100.000 kötetes kölcsönkönyvtárára.

Venizelosz bukásának hiteles története.

— Megtagadta a vezérkari főnök a miniszterelnök óhaját. — Ötvenezer katonát akart a görög kormány feláldozni. —
— Hivatalos távirati tudósítás. —

Milano—Bukarest, március 16.

A vezérkar bukatta meg Venizeloszt.

Milano. A Corriere della Sera tudósítója előtt Venizelosz volt görög miniszterelnök egy intimusa kijelentette, hogy Venizelosz ötvenezer embert akart küldeni a Dardanellákhoz. Ezt az óhaját a vezérkar megtagadta, mert úgy vélte, hogy egy török-bolgár betörés esetén nem nélkülözhet annyira embert.

A történelmi jelentőségű görög koronatanács befolyása.

Bukarest. A görög érdekeket propagáló Journal des Balkans érdekes részleteket közöl arról, hogy miképen történt a Venizelosz-kormány lemondása, a mi Görögország politikájában a történelmi nevezetességű fordulatot közvetlenül megelőzte.

A döntés napján délután két órakor Venizelosz miniszterelnök autómobilon a királyi palotába ment. Kisérletében volt Dusmanis tábornok, vezérkari főnök, Metaxa ezredes, továbbá Stratigos és Exadaktilos katonatisztek. A miniszterelnök igyekezett meggyőzni a királyt, hogy Görögország akciójának ideje elérkezett s egyben eléje terjesztette a kész katonai tervezetet is.

Konstantin király figyelmesen meghallgatta a miniszterelnök előadását s azután azt válaszolta, hogy a tervhez nem járul hozzá, s a kormány politikai álláspontját nem osztja. Venizelosz erre bejelentette lemondását. Ez délután 3 óra 13 perckor történt.

A király elfogadta a kormány lemondását s csupán arra kérte Venizeloszt, hogy az új kormány megalakulásáig vezesse az állam ügyeit.

Venizelosz ezután szíve elhagyta a királyi palotát és lakására hajtatott, ahol miniszter-társai már türelmetlenül várták. A miniszterelnök jelentést tett a kormány többi tagjainak a közel másfél óras kihallgatás eredményéről s azután megkérte Zavatinos képviselőházi elnököt, hogy a kamara ülését ne tüggesse fel, mert még nyilatkozni akar a parlamentben.

Délután öt órakor a kormány tagjai a parlamentbe jöttek. A termet zsúfolásig megtöltötték a képviselők s a nagyszámú közönség. Venizelosz jelentést tett a kamarának az eredményről és közölte, hogy a király elfogadta a kormány lemondását.

A parlament előtt és az utcákon nagy tömeg hullámozott, a mely kíváncsian lesle a kamara üléséről kiszivárgó híreket. A parlament előtt és más helyeken az entente-hatalmak barátai tüntetést rendeztek, de a rendőrség gyorsan és energikusan elejét vette minden további tüntetésnek.

Görögország nem akarta provokálni Bulgáriát.

Stockholm. A Stockholmes Dagblad írja: A görögországi politikai helyzet, amely e pillanatban annyi érdeklődést kelt, most már világosan mutatja, hogy a lemondott Venizelosz célja az volt, hogy Görögország az ententehez csatlakozzon és ezáltal biztosítsa Nagy-Görögország uralmát az Aegéi tengerben és Kis-Ázsia jóniai partjain. Ezzel szemben Konstantin királynak és a Dusmanis vezérkari főnök által a koronatanácsban képviselt tisztkarnak más volt az álláspontja, mely végül győzött is. Még pedig az, hogy nem szabad Görögországnak azáltal, hogy csapatokat küld a Dardanellákhoz, az ellenkező oldalon Bulgáriá felépését provokálni.

Páris és Londonban is ma már azt hiszik, hogy Guannaris egyelőre továbbveszti majd Görögország ügyeit, bár az ő kormánya nem mondható parlamentáris kormánynak. Hiszen a görög képviselőházban Venizelosz 140 hívével szemben a többi pártnak együttvéve csak 87 hiva ül. Párisban feladták a reményt arra, hogy Görögország a legközelebbi jövőben az entente javára beleavatkozik majd a háborúba. Ezt legjobban bizonyítják Clemenceau-nak Görögország ellen intézett legújabb kirohanásai. Ezt bizonyítják továbbá a párisi lapoknak Görögország helyett most Bulgáriához intézett csalogató szövegai!

Mindenesetre megállapítható, hogy Athénben a semlegességi politika jelentékeny győzelmet aratott.

Görögország Amerikából kap gabonát.

Bécs. Athénből jelentik a Südslavische Korrespondenz-nek: A királyi dekrétummal jóváhagyott negyven millió frankos előlegből tizenhatszáz millió mint biztosíték azokra a nagy gabonaszállításokra szükséges, amelyeket Görögország Amerikában rendelt meg és amelyeknek elszállítása már megkezdődött.

Dühös az entent balkáni sikereink miatt.

Berlin. A francia sajtó, amely a németek katonai sikereit még mindig letagadni igyekszik, kénytelen a diplomáciai sikereket bevalani, amiket a németek Franciaország nagy sajnálatára elérnek, így Pichon azt írja a Petit Journalban, hogy a német diplomáciának sikerei voltak Romániában, ahol érvelésével a közbelépés híveit a semlegességben való maradásra tudta bírni. Bulgáriában is óvé lett a győzelem, valamint Görögországban is, ahol a király közreműködésével a népre ennek hajlamával és kívánságaival majdnem egészen elmentéses politikát kényszerít. Spanyolország véleményében elhíntette a kétség magvát és olyan személyeket lázított fel Franciaország, még inkább Anglia ellen, akiknek az entente mellett kellene állniok. A többi semleges államban szintén erősen dolgozik a német diplomácia.

Uzsoknál pusztul a przemysli orosz sereg.

(Semleges ítélet az orosz tüzérseg leromlásáról. — Varsó sorsának Prasznisz a kulcsa. — Fázik az orosz főváros.)

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Ungvár—Zürich, március 16.

Csapatokat vontak el az oroszok Przemysl alól.

Ungvár. Csapatunk tegnap a javorniki szoroson túl Stryj felé nyíló Opor-völgyben rendkívül jelentőséges sikert vívtak ki. A harc itt néhány nap előtt indult meg nagy heveséssel és az orosz támadások teljes és tökéletes visszaverésével véglegesen elintézettnek tekinthető.

A kárpáti arcvonalon is teljesen kielégítő a helyzet. Itt változatlan heveséssel folyik a harc.

Délkelet-Galiciában nemcsak visszavetettünk orosz támadásokat, hanem néhány sikeres ellentámadást is intéztünk ellenük.

Mint ismeretes, az oroszok tegnap délből megtámadták uszoki frontunkat is, csapatunk azonban délután visszaverték őket. Sok fogoly került kézre s mint most megállapítást nyert, ezek legtöbbször a Przemysl előtti orosz csapatokból való.

Elfoglalt támaszpontjainkat biztosan tartjuk. Lupkov és Uzsok között az oroszok rendes éjszakai próbálkozásukat megismétlik. Támadásaik erős állásainkon és tüzérsegi tűzünkben meghiúsultak. Az oroszok rendkívül erősen megerősítették pozícióikat, rengeteg géptegyvert halmoznak fel és nehéz ütegekkel védik a turkai műutat.

Csernovicért harcolnak ismét az oroszok.

Csernovic. Az időjárás meggyengülésével Stanislautól délre és délkeletre új harc indult meg tegnap, mely ma ránk nézve kedvezően alakult. Az oroszok támadást kíséreltek meg a csernovicói hid ellen eredménytelenül. Ma sokkal erőteljesebb megismétlődött a támadás, amely azonban a legteljesebb kudarccal hiúsult meg ágyúink pusztító tüze előtt. Az ágyúharcban két orosz ágyú megsemmisült, azonkívül emberekben is súlyos veszteségeket szenvedett az ellenség.

Gyalogság a rossz orosz tüzérseg helyén.

Zürich. A Neue Zürcher Zeitung egyik legutóbbi száma írja:

Általánosan tapasztalható tény, mely az összes legújabb orosz támadásoknál mindinkább szembeötlőbb, hogy az orosz tüzérseg a municióval egyre takarékosabban bánik. A lövések sem olyan pontosak már, mint ezelőtt voltak, aminek az okát abban kell keresni, hogy az új kezeiölegénység, mely a kidőlt katonák helyére került, nem oly kitűnően képzett és az ágyucsövek is sokat romlottak a sok tüzelés folytán.

A munició anyaggal való takarékoskodással szemben, most az emberanyaggal bannak vétkesen, könnyelműen. A megszokott tüzérsegi fedezet nélkül dobznak előre gyalogságot és gyalogosított lovasságot és ezeknek a boldogtalanoknak az a feladatuk, hogy fedezék nélkül rohanjanak előre, tüzelés közben.

A gyalogságnál is észlelhető az utóbbi időkben az, hogy a kiképzésre mindinkább kevesebb időt fordítanak az oroszok.

Harcok a Dunajec és Pilica mentén.

Zürich. A Neue Zürcher Zeitung haditudósítója jelenti: Mialatt a kárpáti fronton tovább az oroszok főakciója, az időjárás és az utak okozta nehézségek dacára, amelyek csak nehezítik, de meg nem akasztják az operációkat, nyugati Galiciában a Dunajec és Orosz-Lengyelországban a Pilicától keletre, valamint a Nidától nyugatra hosszabb időn át csaknem teljes nyugalom volt.

Három hónapi szünet után itt most élénkebb tevékenység van folyamatban. Az oroszok valószínűleg demonstratív célból rendezett támadásai rendkívül erős gyalogsági harcokat eredményeztek. Az akció az oroszok visszaverésével végződött és egyes helyeken sikerült az ellenségtől előretolt állásukat elfoglalni. Ezek az előretolt állások alig száz lépésnyire feküdtek az osztrák-magyar lövészárkoktól, úgy, hogy a szövetséges csapatok számára pompásan használhatók.

Elkeseredett harcok Praszniszért.

Genf. A párisi Le Journal-nak Varsóból a következőket táviratozzák arról a kifejlődőben levő hatalmas csatáról, amely Prasznisz és Osztrólenka között megindult: A jelekből következtetve, a német hadvezetőség nagy erőket von össze a Visztula és a Nyemen között párhuzamosan a kelet-poroszországi határral. Hasonló csapatmozdulatok mennek végbe a Kalvaria-Suvziki-Augustow vonalon egészen a Sonja-Prasznisz-Mlava-Visztula vonaláig. Ossowiec ágyuzása tovább tart. Egyetlen egy nap alatt, nevezetesen március 8-tól 9-ig a németek kétszáz ágyulövet tettek Ossowiecra. Március 11-én az ágyuzás észrevehetően csökkent és az ellenség nagy erőfeszítést tett, hogy a vár előretolt hadállásainak védőcsapatait az erőd mögé szorítsa vissza.

Kétségtelen, hogy a németek nagy energiát fejtenek ki és jelentékeny áldozatok árán sem tágítanak attól, hogy nehéz ágyúikat Ossowiec ellen felvonultassák.

Ezidő szerint minden érdeklődés arra a küzdelemre irányul, amely a magaslatoktól körülvett centrumban és Prasznisz környékén fejlődött ki. Ezenkívül a Thorntól a porosz határ felé vezető vonalon is tekintélyes haderőket csoportosítottak a németek. Nagy német csapatok ereszkednek le a Mlavától, Koziele irányából és az Oryca meg az Amulew folyók völgyéből, ami mind arra vall, hogy Prasznisz és Osztrólenka között döntő csata lesz.

Keletporoszország kirabolt templomai.

Berlin. A königsbergi konzisztorium jegyzéket állított össze azokról az egyházi értéktárgyakról, melyeket az oroszok keletporoszországi betöréseik alkalmával elraboltak. Az értéktárgyak között számos igen becses antik aranyműves holmi van. Így a gerdaneni egyházi kerület Molthainen egyházközségében egy 15. századbeli áldozó eszűt, Langarban egy 16. századbeli aranyozott urvacora kelyhet, Gross-Engelndban eltűntek az összes áldozási

és keresztelői kegyeserek, Schwentainenben elraboltak két karos gyertyatartót, egy kelyhet, két keresztet stb. Összesen 21 templomot raboltak ki, többnyire a kisebb egyházközségekben. Ahol nem volt elég idő az egyházi szerkeket biztonságba helyezésére.

Szénhiány Oroszországban.

Pétervár. A Rjecs jelenti: A pétervári városi hatóság intézkedett a városban uralkodó nagy tüzelőanyaghiány megszüntetése érdekében. Főleg szénben nagy a hiány. Az orosz fővárosnak havonta körülbelül 1800 vagon szénre van szüksége, ezzel szemben februárban csak 96 vagon szállítottak.

A legfiatalabb aradi ujoncok.

(Leikesednek az ifju népfölkelők.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 16.

Az öregebbek után most a fiatalokra került a sor: a fiatal B-kre, akik ma-holnap amugy is katonák lettek volna.

A város háza udvarának majdnem ugyanaz a képe, mint a rendes sorozásoknál. Zsufolyva pelyhedző állu síhederekkel, akik jókedvvel, énekelve, némi izgalommal és türelmetlenséggel várják, hogy rájuk kerüljön a sor. A szemle gyorsan megy, minden tíz percben lekiált az ablakból a rendőrfőmester egy csomó nevet és a megfelelő számú legény kikászálódik a tömegből s megy fel, a katonai gyószály előszobájába levátkozni. Aztán végigmustrálják egymás testét, megtapogatják egymás karját, lábát s véleményt nyilvánítanak, amely legtöbbször úgy szól, hogy „biztosan bevesznek.”

S a bizottság az nagyrészt igazolta is a jóslásokat. A szemlén működő katona főorvos ki is jelentette a polgármester előtt:

— Igazán csak gratulálhatok. Csupa jó növésű, fejlett, izmos legény kerül itt a mérce alá!

A legtöbb jelentkező alkalmas s valamennyi örömmel vette ezt tudomásul. Az udvaron aztán szépen külön csoportba verődtek össze az újdonsült regruták, akiknek a többiekkel szemben meg volt az a joguk, hogy már katona, sőt, harcoidalokat énekelhettek.

A humort a mai szemlén egy szegény gyöngélműjű fiu képviselte, akit apja is elkísért a bizottság elé. Nem tudta többek között sehogy sem megérteni, hogy miért kell neki oly erősen decolletálva az asztalnál ülő szigorú bácsik elé menni, de pláne kétségbeesett, mikor arra került volna a szó, hogy levesse azt a ruhadarabját is, amelyet az entente hívei általában inexpressible-nek szoktak nevezni. Ez annyira felháborította erkölcsi érzékét, hogy egyenesen ki akart szaladni a szobából s csak nagynehezen csillapodott le. Arra azonban sehogysem lehetett rávenni, hogy a mérce alá álljon. Különös respektussal viseltetett e szerkezet iránt s ijedten húzódott el tőle. Az apja akarta rábeszélni:

— Na ne félj semmit, nem lesz semmi bajod, nézd én is megteszem! — mondotta s példaadás okáért maga állt a mérce alá, de a fiu így sem tudott megbarátkozni a gondolattal. Végül is a katonai orvos vetett véget a jelenetnek, aki miután ezt a katonai tanácsnok s mások is erősítették, kijelentette:

— Imbecilis, alkalmatlan!

Az aktus után, egy óra tájban, az alkalmásoknak találtakat feleskették. Előbb a szemlét vezető százados intézett hozzájuk szép, hazafias beszédet, majd elhangzott az eskü, amely után a „regruták” a Himnuszt énekeltek el.

Pénzért vásárolják az oroszok a hadizsákmányt.

(Kolomea az ellenséges uralom alatt. — Megbélyegzett foglyok.)
Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 16.

A délkeletgalíciai főhadiszállásról jelentik: A kolomeai hatalmas vasúti állomásban nyüzsgő a nép: állomásaikra visszatérő vasutasok, felvonuló katonák, ezeket bámuló és örvendező civil emberek, orosz foglyok, sebesültek, alföldi munkáscsoportok, amelyek az utakon dolgoznak.

A város most ébred az orosz uralom alatti kábultságából. Kereskedelme, amely békés időben messze földön ismeretessé teszi Kolomea nevét, a galíciaiakat jellemző szívósággal vágott ismét neki az elevenen lélegző életnek. Az üzletekkel tulzsufolt város külső képén semmi nyoma sincs az oroszok kezének. Amíg Nadwornát a földdel egyenlővé égették. Kolomeát a százezer korona hadisarc megmentette a gyújtogatástól.

Az utcákon nagy csoportokban állanak az emberek. Minden csoportban egy-kettő olyan viszi a szót, aki végigélte az orosz inváziót. A többiek, akik most tértek vissza, hallgatják.

Az utcasarkokon orosz hirdetések: az üzletek zárójáról, a maximális árakról, figyelmeztető plakát, hogy a lakosság viselkedjen nyugodtan, szolgáltatassa be a fegyvereket stb. Természetesen minden rendelkezés büntető szankcióival megerősítve.

A legérdekesebb hirdetés magyarra fordítva így hangzik:

Ezennel közhírré tételik, hogy mindazok az osztrák katonák, akik önként átjönnek orosz részre, nem tekintetnek orosz foglyokként, hanem azonnal megkapják az engedélyt arra, hogy hazatérjenek házaikba, családjukhoz, feleségükhöz, gyermekeikhez és rokonaikhoz. Aki pedig egy osztrák fegyvert önkéntesen beszolgált, az kap érte 10 koronát, 100 patronért pedig 3 koronát.

A legfőbb orosz parancsnokság.

Mindenesetre érdekesen jellemző dolog, hogy az oroszok pénzért vásárolják a hadizsákmányt, a fegyvereket. A hirdetés többi részének nem sok hasznát vették az oroszok, akik a hadifoglyokat nem fogják, hanem csábitják. Pedig a kiáltványokat nemesak a birtokukban levő városok falain ragasztották ki, hanem a haremezön futásközben is szórták, hogy az őket földöz katonaság is megtalálja. A foglyokra vonatkozólag különben a következő metódust eszelték ki:

Ha olyan fogoly került a kezük közé, aki az általuk elfoglalt területen lakott, ennek felajánlották, hogy szabadon bocsátják, hazaengedik családjához, ha megesküszik, hogy többé az oroszok ellen nem fog fegyvert, hogy abban az esetben, ha az oroszok az illető megszállott helyekről visszavonulni kényszerülnek, akkor a szabadon bocsátott fogoly önként követi őket. Aki az esküt leteszi, az ellenőrzés céljából köteles továbbra is az osztrák-magyar egyenruhát viselni, azonkívül a kezére a csukló fölött kap egy lemoshatatlan festéssel nyomott bélyegzőt.

Örömmel jegyezzük fel, hogy — így beszélnek Kolomeában — a foglyok nagy része nem volt hajlandó az esküt letenni. — Ezeket továbbították, mint hadifoglyokat. Akadtak azonban leleményes emberek, akik letették az esküt, azután nyomban elmentek a papjukhoz és hivatkozással arra, hogy ők előbb

tettek esküt az osztrák császárnak és magyar királynak és az utóbbi esküt csak kényszerítő körülmények között tették le, feloldást kértek az oroszoknak tett eskü alól, amit meg is kaptak. Ezek az oroszok kivonulása után azonnal jelentkeztek a mi katonai parancsnokságunknál. Később találkoztam is ilyen fogollyal, akinek a csuklóján csakugyan ott volt a cirill betűs pecsét.

Kolomea külső képén semmi sem látszik az orosz sanyargatásból.

A rablások, a polgárság szigorú büntetései: nyilvános megkorbácsolás, börtönbüntetetés azonban napirenden voltak.

— Kolomea vidékén, mondja egy ember, aki végigélte az orosz uralmat — nappal ittak a kozákok, éjjel rabolni jártak és hajnalban mindig zsákmányt megrakott szekerekkel tértek haza. Nem egyszer kirándultak a vidékre is rabolni.

A kozákokat általában véve azzal biztatta az orosz hadvezetőség, illetve a tisztek, hogy csak harcöljanak szívósan a Kárpátokban, mert a magyar katonák nem tudnak lőni és ha a Kárpátokban sikerül előhaladniuk, ott bőséges alkalmuk lesz a rablásra.

Az első kárpáti kiruccanás azonban bebizonyította, hogy a magyar katonák jól lőnek, a kozákok nem jutottak el odáig, hogy meglássák, milyen „gazdag” falvak vannak a Kárpátokban, nagy veszteségeik voltak, mire visszamentek Kolomeába és megtagadták a további szolgálatot. Emiatt 300 kozákot vittek el Kolomeából vasraverve.

Decemberben egy hatvan esztendőes kaukázusi kozák felakasztotta magát Kolomeában. Az öngyilkosságnak ez a története:

— A kozák éjnek idején rátört egy kereskedőre és fegyverrel kényszerítette, hogy adjon neki pénzt. A megrémült kereskedő kivett kasszájából egy levélborítékot, amelyen rajta volt az ő cége, abban volt néhány ezer korona, átadta a kozáknak, aki elment a dus zsákmánnyal. Minthogy azonban a kozákok egymást is meglopják, a rablott holmit bizalom okából a nyergük iszákjában hordják, ha valahova mennek. Így tett az öreg kozák is, akinek véletlenül egy fölünk zsákmányolt lova volt. Legközelebb patruilliba ment néhány társával a kozák. Szembe jött velük a magyar járőr, mire a kozákok leszállottak lovaikról és azokat hátrábhagyva felvették a harcot a magyar járőrrel. Fedezékkeresés közben azonban észrevette a kozák, hogy egyik társa hátramaradt és az iszákjában kotorászott ott, ahol a pénz volt eldugva. Kapta a fegyverét és rálőtt a tolvajra, aki holtan esett össze. A lövéstől azonban megijedt a lova, elszaladt és neki egyenesen a magyar járőröknek, akik elfogták a paripát és iszákjában megtalálták a pénzt a károsult nevével ellátott borítékban. A pénz így visszakerült eredeti tulajdonosához nyomban, mielőtt a mieink bevonultak Kolomeába. Az öreg kozák pedig elkecserepedve ment haza és panasolta a házi gazdájának, hogy ő azért jött, hogy itt vagyont szerezzen, most elvesztette a vagyonát, öngyilkos lesz. Az istállóban felakasztotta magát.

Annál gyakoribb volt azonban, hogy a polgárokat a legjelentéktelenebb dolgok miatt megverték vagy bezárták. Később azonban a polgárság ennek is megtalálta az orvosságát: a posztokat, akik a feljelentést tették, megvesztegették, 10—20 fillér borralaló a poszton álló kozáknak elég volt ahhoz, hogy mindent elnézzen. Egyik községből a másikba lehetett járni engedély nélkül, ha a posztoknak pár fillért adtak.

A kolomeaiak állandóan értesülve voltak arról is, hogy mi történik kinnt. A módosabb kereskedők minden héten összeraktak 100 koronát és kiküldtek egy ruthén parasztot meg nem szállott területekre, hogy hozzon nekik osztrák ujságot. Egyszer az oroszok megcsíptek egy ilyen ujságvivőt és a kereskedőt, akinél megtalálták, 3 havi börtönre ítélték.

Az utolsó hetekben katonai bizottságok járták fel a várost és minden házban összeírták a butorokat. Azután szekerek jöttek és az összeírt butorok értékesebb darabjait összeszedték, elszállították. Különösen azokból a lakásokból, ahol a tulajdonosok nem voltak otthon. Aki otthon volt, pár koronával megvesztegette a harácsoló bizottságot a megmentette a butorait.

Mikor a mieink három napi harc után bevonultak a városba, 200 orosz katona maradt vissza civileknél azzal, hogy jelentsék majd a mieinknek, hogy ők itt maradtak és szeretnék megadni magukat.

VÁROS ÉS MEGYE

Elhalasztott döntés a gázgyár ügyében.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 16.

Arad város törvényhatósága ma tartott ülésében ismét foglalkozott a gázgyár ügyével. A tanács a legutóbbi határozatnak megfelelően bemutatta a belügyminiszter ismeretes leiratát és arra kérte a közgyűlést, hogy vegye tudomásul az eddig történeteket. Azt ugyanis, hogy a polgármester tárgyalt Steiner Károlylyal, a temesvári gázgyár igazgatójával, de tiszteletdíjára nem állapodott meg vele. Kérte továbbá, hogy a közgyűlés ezt a szakértőt küldje ki ama kérdés előkészítésére: megváltoztassák-e a gyár, vagy szerződése részéről nyújtandó kedvezmények fejében szerződését meghosszabbítsa.

A tanács javaslatával szemben Múlek Lajos dr. szólalt fel és azt hangsúlyozta, hogy a tanácsnak előkészíteni valója nem volt és mert mindenekelőtt elvi nyilatkozatot kell tenni a törvényhatóságnak arra nézve, megváltoztassa-e a gyárat, vagy meghosszabbítja-e a szerződést. Ennek az elvi deklarációnak megtételére a mai súlyos időket nem tartja alkalmasnak és azt indítványozta, hogy a közgyűlés napirendjéről vegyék le.

Kertész Miksa dr. után, aki csatlakozott Múlek dr. indítványához, Somló Ármán dr. tett indítványt és azt kérte, hogy az esetre, ha a közgyűlés nem fogadná el Múlek dr. indítványát és nem venné le napirendről az ügyet, akkor a tanács javaslatától eltérőleg nem Steiner Károlyt, hanem Pfeiffer Gyula műegyetemi tanárt küldjék ki szakértőül.

A főispán, miután senki sem jelentkezett szólásra, a vitát bezárta és a kérdést szavazásra tette fel. A közgyűlés többsége Múlek dr. indítványát fogadta el. A főispán kijelentette, hogy a közgyűlés állásfoglalását ő is helyesli, mert a kérdés sokkal fontosabb, sem hogy a mai viszonyok közt higgadtan lehetne dönteni. Reméli, hogy amíg a város falmondási joga érvénybe lesz, azalatt a kérdést a város javára el is dönti a közgyűlés.

Uj végrehajtó a városnál. A város közgyűlése ma Keresztes Kálmánt végrehajtóvá választotta meg.

Orosz blokad készül Konstantinápoly ellen.

— Négy heti bombázás sikertelen eredménye. — Az entente flotta súlyos veszteségei a Dardanellákban. —

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Tenedos—Konstantinápoly—Bécs, március 16.

Bombázták a Dardanellák belső erődeit.

Tenedosból táviratozzák: Vasárnap öt angol hajó megtámadta a Dardanellák belső erődeit. Az öt hajó közül az Amethyst cirkáló a Nagara erőd lőtávolába jutott s annak ágyui huszonkétszer eltalálták. A hajót nagy nehezen kivontatták. Legénysége közül huszonnyolc elesett, ugyanannyi megsebesült.

A támadó flotta veszteségei.

Konstantinápoly. Bistos információk szerint hét nagy hajója sérült meg az angol és francia hajórajnak a Dardanellák bombázása folytán. Az Agamemnon javítás céljából Maláta várják, míg a Jeanne d'Arc francia páncélos hajó javítási munkálatai előreláthatóan májusban készülnek el. A sebesültek és halottak száma sokkal nagyobb, mint hivatalosan jelentették. Egyedül a Kanada kórházhajón háromszáz sebesültet hoztak Epirusba.

Tenedos. A Triumph cirkáló és még három más angol hadihajó súlyosan megsérült. A törökök Kumkaléban új nehéz ágyukat állítottak fel.

Athén. Ideérkezett hírek szerint a Dardanellák erődeinek ágyutüzelését páncélos autók ágyui is erősítik. A törökök több ütög ilyen páncélos autót helyeztek el a partvidéken. (Bud. Tud.)

Egy szemtanu naplója.

Konstantinápoly. Az Osmanischer Lloyd tudósítója, aki napról-napra érdekes cikkeket számol be a Dardanellák ostromáról és ezzel kapcsolatos eseményekről, most a következőket írja lapjának:

Ma érkezett a VI. hadtest a Gallaiopoliba. Százhuszezer ember. A hatalmas megérkezésnek híre igen nagy lelkesedést és örömet keltett és tisztjeink tréfásan azt jegyezték meg, hogy egyébként nem menne a dolog, annyi katonaságunk van, hogy az egész Márványtengert megtöltjük török katonasággal, úgy, hogy az ellenséges hajók nem is mozoghatnak majd.

Burhan Eddin hercegnek, Abdul Hamid fiának meggyilkolása ma lett köztudomású. A szerencsétlen herceg még csak harminc éves volt és nagy ellensége minden új-török mozgalmaknak. Emlékeztet, hogy az albán zavarok idején több ízben felmerült a herceg jelöltsége az albán fejedelmi székre. Egy alkalommal már megkísérelték a herceget eltávolítani Törökországból. A herceg egyébként nem érdemelt valami tulságos népszerűséget, különösen azért, mert nagyon gyakran volt angol tiszték társaságában.

Az entente-nek 10-én rossz napja lehetett, mert az entente legnagyobb görög bankjának, a Banque d'Athènes nevű francia pénzzel dolgozó intézetnek Matzas nevű vezérigazgatóját és Ohliopolis nevű igazgatóját, hűtlen kezelés és csalás miatt előzetes letartóztatásba helyezték.

Eihallgattak az entente ágyui.

Bécs. A Reichspost jelenti Berlinből: A Lokalanzeiger jelentése szerint az ellenséges flotta a Dardanellák erődeinek bombázását beszüntette, mert a török ütögek sérüléseket ejtettek a hadihajókon.

Készülődés a szárazföldi akcióra

Köln. Athénből táviratozzák a Kölnische Zeitungnak: Az angol-francia flotta ostromát a Dardanellák ellen szárazföldi akcióval támogatják. Egy teljes expedíciós hadtesten kívül, amely a Dardanellák elé érkezett, még egy egész hadtest áll készen a behajózásra hírszerint Algirban, de egy más verzió szerint Toulonban. Az egész szárazföldi haderőt százezer emberre lehet becsülni. A terv az, hogy az angol és a francia szárazföldi csapatokkal egyidejűleg az oroszok is nagy haderőt fognak partraszállítani a Boszporusban.

Bécs. Bukarestből jelentik a Südslavische Korrespondenznek: A Tenadosból érkezett francia jelentések szerint már megérkeztek azok az első szárazföldi csapatok, a melyeket a Dardanellák és a Konstantinápoly elleni akcióra akarnak felhasználni. Huszonnégy hajó körülbelül 45.000 embert szállított már partra egy bizonyos helyen, de mégis bevárják a további csapatok megérkezését, mert nagy erővel akarják megkezdeni a szárazföldi akciót, hogy a kudarcot elkerüljék. A francia jelentés beismeri ezután, hogy az eddig megkísérelt kisebb partraszállítások meghiusultak és ez is arra int, hogy csak jelentékeny erővel szabad ismét megkísérelni a partraszállítást.

Konstantinápoly blokadja?

Roma: Pétervárról jelentik, hogy az orosz flotta Konstantinápoly blokadjára készül.

A tengeralattjárók a modern háborúban. A nagyközönség számára a német tengeralattjárók csodálatos sikerei a legnagyobb meglepetést jelentik a világháborúban. Különösen a laikusokat döbbenette meg a tengeralattjárók tökéletessége, de számos szakember is meglepetéssel volt kénytelen konstatálni a buvárhajók fejlődését. A félelmetes hadi szerzemény eredményes megjelenése a tengeren a legfrissebb keletű. Tíz esztendővel ezelőtt a mai teljesítőképesség még elképzelhetetlen volt. A német tengeralattjárók különben az összes többi államok buvárhajóival szemben fölényben vannak, mert több száz kilométernyi távolságban rendes kikötőiktől is kitűnően operálnak ezek a hajók. Ennek a fölénynek egyik magyarázata, ugylátszik, a hibátlanul működő iránymutatóban, az úgynevezett kompaszban rejlik. A németek ugyanis a Kielben föltalált és magas tökéletességű kompaszt használják. A régi mágnes-tű a modern óriás hajókon, amelyek csaknem kizárólag vasból készültek és villamos gépekkel vannak felszerelve, teljesen használhatatlan lett, ezért újabb készüléket kellett kitalálni. Ezt használják a tengeralattjárók. Természetes, hogy a német tengeralattjárók minden kis részletkétesebb, mint más flották buvárhajói és ami a legfontosabb, a hajó periszkopja teljesen egyedülálló tökéletesség tekintetében az egész világon.

Arad város ellátja a közönséget hussal

(Felhatalmazás a tanácsnak élő állat vásárlására. — A közgyűlés elismerése a Kereskedelmi és Iparkamarának.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától

Arad, március 16.

Arad város törvényhatósága azt a komoly intelmet intézi a polgársághoz, hogy minden igényét szállítsa le, takarékoskodjék, mert beláthatatlan nehézségek tornyosulnak felette. A közlekedés, különösen a husellátás, olyan problémátikussá válnak, hogy a hatóság csak úgy tud megküzdeni a helyzettel, ha a közönség teljes odaadással támogatja a saját érdekében.

Arad város törvényhatóságát az érdekli, hogy a hus kérdést akként oldja meg, miként az állam a liszt és kenyér ellátásnál erre utasított. A rendkívüli idők, rendkívüli eszközök alkalmazását tanácsolják és a törvényhatóság egyhangulag úgy határozott, hogy maga a város gondoskodik a husszükség fedezéséről, ellátja a mészárosokat, akik a polgári hasznuk beszámításával a város által megszabott áron adják el. A közgyűlés felhatalmazta a tanácsot, hogy az élő marha-vásárlására folyószámla hitelt vegyen igénybe és legjobb belátása szerint használja azt fel. Köteles a tanács a mészárosokkal együtt konzorciumot alakítani és a husellátást részletező programot a törvényhatóság elé terjeszteni.

A közgyűlés egyhangulag hozta meg ezt a határozatát, amelyet Varjassy Lajos dr. felszólalása után azzal egészített ki, hogy komoly intelmet intéz a közönséghez és arra kéri, csökkentse husigényeit, mert csak úgy lehet kilátás arra, hogy a beszerzendő hus elég is lesz.

— Nem akarok — így mondotta Varjassy dr. — a hatósági husszék ellen beszélni és nem is szeretném mintha az a látszat lenne, hogy én most annak bezárását óhajtánám. Csak az a célom, hogy meggyőzzem a törvényhatóságot arról, mennyivel nagyobb horderejű érdekek forognak kockán. Az egész közönség husellátásáról kötelességünk gondoskodni és azt olyan formában, hogy a városi husszék, erős ráfizetés mellett, olcsón ad húst el, megoldani nem lehet. Csak egy módja van ennek és ez az, hogy a hus kérdésben is ugyanarra az elvi álláspontra helyezkedünk, mint a liszt és kenyér kérdésben. Magyarországon az 1911. évi állatszámilási statisztika szerint van élő állat elég a háborús viszonyok ellenére is és ezért a városnak módjában lesz a szükséges kontingenst biztosítani. Azonban nemcsak ettől, hanem a közönség magatartásától is függ az akció sikere. Ha csak az ingyene falatokról mond le a közönség, már akkor is megmenekült a hussínségtől, amely fenyegeti öt és mennyivel biztosabbnak érezheti magát, ha ugyan olyan módon kiszabott mennyiségben fogyaszt hat majd húst, mint ahogy a kenyeret és lisztet is kapja. Az állam a fenmaradásának ösztöne által hajtván jutott arra a kényszerű elhatározásra, hogy grammban szabja meg a liszt kiszolgáltatást és a város a közönség érdekében lesz kénytelen szabályozni a hussal történő táplálkozást.

Általános helyeslés fogadta a fejtegetéseket és a közgyűlés Fényes Dezso indítványára elismerését és köszönetét nyilvánította a Kereskedelmi és Iparkamarának, valamint Varjassy dr.-nak, amiért az élelmiszer kérdésében tanácsosul és tettel támogatja a tanácsot.

Hamis vádért elitelt ügyvéd.

(Nagyváradai ügyvédek vizsgálója.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Nagyvárad, március 16.

A nagyváradai ügyvédi kar egyik tagja, **Kotzó Jenő dr.** ellen fegyelmi feljelentést tett a múlt évben az Ügyvédi Kamaránál **Révész Jakab dr.** A feljelentésben **Révész Jakab dr.** azzal vádolta **Kotzó Jenő dr.**-t, hogy fegyelmi vétséget követett el. **Révész Jakab dr.** ugyanis a **Wallerstein Jakab** által ellens indított sommás perben képviselővel **Kotzó Jenő dr.** oizta meg. Időközben **Kotzó Jenő dr.** **Révész Jakab** állítása szerint lemondott a képviselőről anélkül, hogy erről **Révész Jakab**ot értesítette volna.

A múlt év november 26-án volt kitűzve a sommás per tárgyalása és az erre vonatkozó végzést kézbesítették **Kotzó Jenő dr.**-nak. Az ügyvéd a tárgyaláson nem jelent meg, a végzést sem küldte el **Révész Jakab dr.**-nak. Ennek következtében mivel sem **Kotzó Jenő dr.**, sem pedig **Révész Jakab dr.** nem jelent meg a tárgyaláson, a bíróság a sommás perben **Révész Jakab dr.** elmakacsolta, **Kotzó Jenő dr.** az elmakacsolási végzést is átvette, de ezt sem juttatta el feléhez. Ugy, hogy **Révész Jakab dr.** akkor értesült az egész dologról, mikor **Wallerstein Jakab** végrehajtást vezetett ellene.

Ekkor adta be **Révész Jakab dr.** feljelentését az ügyvédi kamaránál **Kotzó Jenő dr.** ellen. A vizsgálat folyamán azonban **Kotzó Jenő dr.** felmutatott egy levelet, amelyet **Révész Jakab dr.** neki 1914. október 24-én küldött és amelyben bejelentette **Kotzó Jenő dr.**-nak, hogy költségkímélés miatt ne jelenjen meg az az napi tárgyaláson, azonkívül adja át neki a perirátokat és készítse el a költség jegyzéket. Természetesen **Kotzó Jenő dr.** elküldte az iratokat és ettől kezdve egyáltalában nem foglalkozott tovább a sommás-perrel.

Mikor a vizsgálat folyamán ez nyilvánossá lett, az ügyvédi kamara megszüntette **Kotzó Jenő dr.** ellen indított fegyelmi vizsgálatot és timondta, hogy mivel **Révész Jakab dr.** a perirátok elküldését és a költségek felszámítását is kérte, tehát ezzel a képviselőt megvonását akarta bejelenteni.

Az ügyvédi kamara ezen határozata felferült a kir. Kuriához, amely ez ügyben hozott határozatában szintén az ügyvédi kamara álláspontjára helyezkedett.

A fegyelmi ügyben hozott határozatot, az ügyvédi kamara megküldötte a kir. ügyészségnek, amely hamis vád miatt hivatalból vádat emelt **Révész Jakab dr.** ellen.

Tegnap folyt le a tárgyalás a kir. törvényszék büntető tanácsa előtt **Ember Géza** elnöke alatt.

A tárgyalás folyamán úgy a vádlott, mint **Kotzó Jenő dr.** vallomásából kiderült, hogy **Kotzó Jenő dr.** teljesen helyesen járt el és **Révész Jakab dr.** alaptalanul kérte a fegyelmi vizsgálatot **Kotzó Jenő dr.** ellen. Mivel tehát az ügyesség által emelt vád tényálladéka beigazolozott, a büntetőbíró **Révész Jakab dr.** büntetésnek mondotta ki és hamis vádaskodás vétsége miatt 100 korona fő és 20 korona mellékbüntetésre ítélte el. Ennek behajthatatlansága esetén pedig öt napi fogházra. Az ítélet ellen a vádlott felekezett.

A román királyné nem válaszol kérdézősködésekre. Nagyváradról írják: **Hlatky Endre** főispán figyelmeztető iratot küldött a polgármesterhez. A belügyminiszter rendelete folytán közli — így szól az irat — hogy a háboru tartama alatt gyakran fordulnak elő olyan esetek, hogy az eltűnt, illetve hadifogságba jutott katonák holléte iránt Erzsébet özvegy román királynénál érdeklődnek magánlevelekben. Ezek a kérdézősködések csöppet sem megokoltak, épen ezért közölni kell a közönséggel, hogy Erzsébet özvegy román királyné értesítette a cs. és kir. külügyminisztériumot, hogy a hadifogságba jutott katonák hozzátartozóinak

leveleire nem válaszol. Az érdeklődők tehát jól teszik, ha nem az özvegy román királynéhez, hanem a hadifoglyok gyámolító és tudakozó irodájához (Utó-ut 1.) fordulnak.

H I R E K. LEGÚJABB.

(Táviróda, cenzurázva.)

Erkezett éjjel 2 óraker.

Bécs. A király **Holzhausen Lajos** báró ezredesnek, a negyedik gyalogezred parancsnokának, aki az ellenséggel szemben elesett, a **Lipót** rend lovagkeresztjét adományozta a hadiakitményel, az ellenséggel szemben tanúsított vitéz és eredményes magatartása elismerésül.

Bécs. A trónörökös ma délben egy óraker elutazott az északi harctérre.

Pétervár. A cári ukáz megszünteti a diákoknak a háborus szolgálatból való eddigi mentességét. Elrendeli, hogy valamennyi diáknak nyolc hónapos tiszti kurzust kell végezni.

Tokio. A hadügyminiszter további négy tartalekkorosztály behívását rendelte el. A pekingi japán követ közölte a kínai kormánnyal, hogy **Japán március harmincadikáig** öhajlja az összes tárgyalási pontok elvi elintézését.

London. Az angol kormány a munkáspárt békegyűléseit betiltotta.

Madrid. Ceutánál a spanyolok megütköztek a marokóiakkal. A spanyolok három halottat és két sebesültet vesztek.

Köln. Az oroszok Galiciában négy jezsuitát elfogtak és **Strakaupba** szállították. Utközben egyet agyonütöttek, a másikat pedig, aki megszökött, addig üldözték, amíg holtan összeroskadt. Ket jezsuitát **Lemberg** egyik templomában agyonlöttek. Galicia egyik részében kétszáz katolikust felszoltottak, térjenek ki, vagy agyonlötvik. Mind agyonlöttek.

Rotterdam. Huszonhét ezer japán katona már **Kínában van.** Egy másik része készen áll az odahajózásra.

Pétervár. A kormánykörök szándéka az, hogy a dumát ismét néhány napra összehívják. Ezzel áll kapcsolatban **duma elnökének az orosz főhadiszállásra való utazása.**

Genf. **Pau** tábornok **Lemberg**ből **Varsóba** érkezett. Ő fogja vezetni az ottani hadműveleteket.

Róma. A pápa most azon fáradozik, hogy az internált polgári személyek egy részét is kiszabadítsa és hazájába visszahozassa. Bizalmas érdeklődésre eddig több kedvező választ kapott.

— **Nagykövetünk tiltakozása a pápánál az orosz hittérítés ellen.** **Frankfurtból** jelentik: A **Frankfurter Zeitung** jelentése Rómából: A pápa fogadta a vatikáni osztrák és magyar nagykövetet, a ki tiltakozott az oroszok galiciai erőszakosságai ellen. Az oroszok ott négy katolikus püspököt elfogtak és néhány helység katolikus lakosságát arra kényszerítették, hogy az orthodox vallásra térjenek át.

— **Választás az igazoló választmányba.** A törvényhatóságban **Tolnai János dr.** halálával egy tagsági hely megüresedett. A közgyűlés ma egyhangulag **Schütz Henrik dr.**-t választotta meg. Ez a választás azt bizonyítja, hogy **Schütz dr.** értékes kvalitásait, mely csak rövid ideje tagja a törvényhatóságnak, mindig önzetlenül a köznek szolgálatába bocsátotta és ezzel általános elismerést vívott ki.

— **A trónörökös audienciája.** **Bécsből** jelentik: hogy a trónörökös, aki a főhadiszállásról odaérkezett, délben **Schönbrunnban** audienciát adott.

— **Aradi tisztek üdvözlöte a harctérre.** A 60-as számú táboru posta bélyegzőjével a **Kárpátokból** levél érkezett ma a polgármesteri hivatalba. A levélírója, **Tischl Elemér** 12-es huszárcapitány tudatja, hogy a kárpáti harcok hosszú, eredményes küzdelmeiben a sors február 19-ike óta összehozta a lövészárokból az aradi ezredeket. A 33-as gyalogosok és a 12-es huszárok egy-egy csapata egymás mellett harcol, mely alkalomból az itt harcoló csapatok es tisztjei üdvözlötüket küldik **Arad város közönségének.** A levelet aláírták a 12-es huszárok tisztjei: **Köhler Frank**, **von der Lühe** főhadnagyok, **Baross** hadnagy, **Sármezey**, **Csernovics**, **Szikács** zászlósok. A 33. gyalogezred tisztjei: **Sertic** alezredes, **Papp**, **Stamp**, **Juhász** főhadnagyok, **Sártory**, **Jenewein**, **Kowalszky**, **Grubics**, **Beyer** hadnagyok, **Pálfy**, **Karácsonyi**, **Hercog**, **Heckl**, **Leger**, **Waldmann**, **Török**, **Jakab**, **Gyaraki**, **Hegyessy** zászlósok.

— **Német hadifoglyok esküvője angol nőekkel.** A „**St. Gallener Tagblatt**“ jelenti a „**Daily News and Leader**“ nyomán: Négy német hadifogoly engedélyt nyert arra, hogy angol nőekkel, köztük három londoni hölgygel, házasságra lépjenek. A különös polgári esküvők február másodikán voltak a londoni **Scout** honvédben. A vőlegények fegyveres kíséret mellett vonultak az anyakönyvvezető hivatalhoz, ahol családtagjaik és barátaik körében már várták őket jegyeseik. A házasságkötés megtörténte után a fiatal párok és a násznép egy közeli étteremben gyűltek egybe vidám lakomára, amely délután 3 óráig tartott. Az ünnepi lakmározás végeztével a fiatal férfiak ifjú hitvesüket kikísérhették a pályaudvarra, azután fegyveres gardirozás mellett visszavitték őket a foglyotáborba, míg az újdonsült angol menyecskék a belvárosba vonultak vissza.

— **A közgyűlés kegyelele.** **Arad város** törvényhatósági bizottságának közgyűlésén **Urbán Iván** báró főispán napirend előtt meleg részvétellel emlékezett meg **Bing Vilmos** törvényhatósági bizottsági tag tevékenységéről és **Sarot Domokos** elhunyt főkapitányának a város körül szerzett érdemeiről. Indítványára a közgyűlés részvételt fejezte ki jegyzőkönyvileg és erről a családöt értesíti. **Mülek Lajos dr.** indítványára, aki igen szép szavakkal tette le a megemlékezés virágát az elhunyt főkapitány sírjára, a közgyűlés a **Sarló-utcát** **Sarlot Domokos**-ucának keresztelte el.

— **Orosz fogságba került aradi ügyvéd.** **Popper Sándor dr.** aradi ügyvédöt, akitől hozzátartozói hosszabb idő óta nem hallottak hirt, ma levél érkezett **Aradra** feleségéhez. Az ügyvéd, aki az északi harctéren mint tartalékos hadnagy harcolt az aradi háziezredben, február 9-én kelt tábori kártyán tudatja, hogy orosz hadifogságba került, de jól van és egészséges. Azt, hogy Oroszországnak melyik részébe viszik, nem közli. A levelet aláírta **Czukur József** aradi önkéntes is.

— **Gorkij Maxim nem katona.** **Berlinből** sürgönyzik: A szocialista **Vorwärts** jelentése szerint az a hír, hogy **Gorkij** belépett az orosz hadseregbe, tévedésen alapszik. **Gorkij** elhagyatottan, teljesen egyedül él **Finnországban** és az események nyomasztó hatása annyira urrá lett a lelkén, hogy nem tud dolgozni.

— **Aranygyapjas főhercegek.** Ő felsége **Miksa Jenő Lajos**, **Ferenc Károly Salvátor**, **Hubert Salvátor**, **Leó Károly** és **Vilmos Ferenc József** főhercegeket, akiket tegnap avattak hadnagyká, az aranygyapjas-rend lovagjaivá nevezte ki.

— **Rennenkamp tábornok Magyarországon.** Szegedről jelentik: A Kaukázusban operáló orosz seregek vezére Rennenkamp tábornok, akit a németek néhány hónappal ezelőtt Orosz-Lengyelországban csufosan megverték. Kevesen tudják, hogy a híres orosz hadvezér Magyarországon, többek közt Szegeden is járt. A budapesti Országos Kaszinó egyik tagja, B. L., aki jó ismerőse Rennenkampfnak, érdekes dolgokat mondott el a tábornok szegedi látogatásáról.

— **Körülbelül hat évvel ezelőtt** Krakó közelében egy fürdőhelyen nyaralt Rennenkamp tábornok tizenhét éves leányával együtt. A szép leánynak igen sok udvarlója akadt, különösen a magyar és lengyel vendégek között. A tábornok igen előkelően élt, nagyon megválogatta a társaságát és csak kevés fürdővendéggel érintkezett. Hetenkint kétszer-háromszor szórót is rendezett a lakásán. Ezekben a szórókon heten-nyolcan voltak jelen, köztük Rennenkamp budapesti ismerőse is. Téniszestek, sokat sétáltak a közeli erdőben s a napok gyorsan teltek. Mikor véget ért a fürdőszézon, Rennenkamp elhatározta, hogy *bentazza Magyarországot s megnézi a nagy városokat.* Szeptemberben indult utnak budapesti ismerőseivel és Szegedre is ellátogatott. Senkise tudta a városban, hogy milyen vendége van az Alföld metropolisának. Csendesben, szerényen éltek itt is, épen úgy, mint a lengyel fürdőben, vagy odahaza Szentpétervárott. Esténként elmentek a színházba, nem tudtak ugyan magyarul, de a táncok és a zene nagyon megragadták őket és sokat tapsoltak. Rennenkamp mikor elutazott Szegedről, ezt mondta:

— Sajnálom, hogy el kell mennem ebből a gyönyörű városból. A Tiszát sose fogom elelejtteni. A zugását, a ringó vizét mindig érezni fogom. Kár, hogy nem járhatok majd esténként többé a Tiszaparton. Szép séták voltak, boldog esték. A leányom végtelenül megszerette Szegedet.

Amily csöndesen jött ide, ép oly csöndesen távozott is. Eszrevétel nélkül, hirtelen. A szállodában se tudták, hogy kikoda, mert a személyzettel németül beszélt.

— **Hindenburg-ut Aradon.** *Urbán Iván* báró főispán indítványára a ma tartott városi közgyűlés tiszteletét és nagyrabecsülését róta le a világ legnagyobb hadvezéri lángelméje iránt, akit nemcsak katonai, de emberi erényei is mindnyájunk szívéhez hoztak közel. Egyhangú lelkesedéssel mondta ki a közgyűlés, hogy a Simándi-utat a Vilmos császár-tértől a *Vannázig Hindenburg-utnak nevezi el.*

— **Földrengés Fiumében.** *Fiuméből* jelentik: Tegnap este háromnegyed tizenegy órakor erős földrengést érezték a városban, mely több másodpercig tartott. A földrengést menydörgés szerű földalatti zaj kísérte, mely kétszer hosszabban és rövidebben megismétlődött. A délről észak felé irányuló hullámszerű mozgásban meggyílvánult földrengés különösen a városnak hegyoldali részében volt erős. A hátorok kimozdultak a helyükről, a képek tartósan megremegették s az általános impresszió az volt, mintha az emberek hintán lettek volna. Kár nem történt. A földrengést a haditengerészeti akadémia ezelőmozgráfija is jelezte.

— **Koszorúmegváltás.** *Acz Géza* nyug. máv. főellenőr ravatalára szánt koszorú megváltása címén az aradi üzletvezetőség központi hivatalának alkalmazottai 20 koronát a Vörös Kereszt egyesületnek, 20 koronát a Vörös Földalold javára adományoztak.

— **Kitüntetett aradi tartalékos tiszték.** Megírtuk ma, hogy a király ismét kitüntette az aradi háziereget egyik vitéz tartalékos tisztjét. A kitüntetett tiszt azonban nem *Nyáry László* hanem *Nyáry István* a *Polgári Tisztviselő* jeles tisztviselője, a ki az ellenség előtt tanúsított vitézségeért a Signum laudist kapta. — *Waldmann Sándor* 33-as tartalékos zászlóst az ezüst vitézségi éremmel tüntette ki az urakodó. Az éremet *Wallner* eszredes tüste föl a front előtt a kitüntetett vitéz zászlós mellére.

— **Szőlőmoly.** Az utóbbi években a szőlőmoly valóságos réme a szőlősgazdáknak, de nem is csoda, mert ahol nagyobb mérvben elszaporodik, képes az egész termést tönkretenni. Sok mindentéte szert ajánlanak ugyan a szőlőmoly kukaca ellen, de egyikkel sem lehet azt kipusztítani és dacára a költséges védekezésnek, folyvást szaporodik és terjed. A szőlőmoly irtásának egyetlen okos és sikeres módja van, az, amellyel tavasszal az egész évi ivértékot könnyen ki lehet pusztítani. Ezt az eljárást, a múlt évi újabb tapasztalatokkal együtt, a „Szőlészeti és Borászati Lap 1915. évi Naptára” közli, melyet 1 korona előzetes beküldése után bérmentve megküld *Maurer János* szerkesztő, Kecskemét.

— **Leugrott az emeleiről.** *Budapestről* jelentik: A budai Dunaparton levő *F. u. mezzaloda* második emeletéről ma délelőtt az utca közvértére vetette magát egy urkezesny, aki két nap óta lakott a szállodában és *Orbán Dezőnének* jelentette be magát. A szerencsétlen asszony összezuzott tagokkal került el a közvértelen s a mentők eszméletlen állapotban vitték az új Szent János kórházba. A szobájában egy három éves fiú maradt, aki azonban nem tud semmitéla felvilágosítást adni az életunt asszonyról, sőt azt sem tudja megmondani, hogy anyja volt-e az életunt asszony, vagy nem. A rendőrség megindította a nyomozást az életunt asszony kiletének megállapítására, a kis fiút pedig gondozásba vette.

— **Halálozás.** *Takácsi Ach Géza* nyugalmazott máv. főellenőr elhunyt. Temetése március 17-én lesz az Orozy-utca 7. számú háznál. Halálát széleskörű előkelő rokonság gyászolja.

— **A Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási Részvenytársaság** értesítette az aradi Kereskedelmi és Iparkamarát, hogy a kereskedelmi utazók részére múlt évben kiadott és a jelenlegi rendkívüli viszonyok folytán f. é. március hé végéig meghosszabbított arcképes igazolványok f. év április 1-ével az 1915. évre új személyazonossági igazoló jegyek által cseréltendők ki, mit a Kamara azzal hoz az érdekeltek tudomására, hogy ily igazolványok iránti beadványok az előirt kiállításai illeték és postaköltségek fejében 8-45 korona beküldése mellett közvetlenül a társaságnál nyújtandók be s hogy ily mérsékelt áron való utazásra jogosító igazolványokuk új kiállítás iránti kérelmekhez az illetékes Kereskedelmi és Iparkamara megfelelő igazolványa is csatolandó.

— Nem lehet eléggé utalni azokra a káros következményekre, melyek a fogak ápolásának az emésztés annyira fontos és nélkülözhetetlen szervének elhanyagolása folytán állanak elő. *Ellof Förberg* doktor Stockholm, kimutatja, hogy 73% a caries betegeknek bajukat az elhanyagolt fogaiuk köszönhetette. A fogak rendszeres tisztítása minden étkezés után és lefekvés előtt egy jól bevált és elismert szerrel, mint a milyen a *Sarg féle kalodont*, nem ajánlható eléggé. 8831

— **Ertesíti Fischer** Nagyáruháza a n. é. közönséget, hogy megérkeztek az új gyermek-kocsik! A legolcsóbb kivitelűl a -legszebbig! *Bavonulók* részére *fehérneműek, trikók, sveteretek, hálói zsákok, keztük, bőr- és posztó kamásnik.* Olcsó árak! Figyelem a cégre. *Fischer* Aruház. 227

— **Nagy levélapirvásár Kerpálnél.**

Női rongy katonai posztó helyett.

(A milliós hadseregszállítás családi katonai bíróság előtt. — A rendőrségi uycmozás eredménye.)

Távirati tudósítás.

Budapest, március 16.

Abban a nagyszabású bűnygyben, amelyet a fővárosi rendőrség a honvédelmi minisztérium feljelentése alapján több fővárosi posztónagykereskedők ellen indított, a vizsgálat megdöbbentő tényeket konstatált. A rendőrség által lefoglalt katonaposztókról — mint már jeleztük — kiderült, hogy alig ötödét érik annak az árnak, amelyet a hadseregszállítók a katonai kincstárnak felszámítottak s nemcsak alacsony minőségűek, hanem egyáltalán hasznavehetetlenek katonai célokra. A tőkapitányrágon valóságos raktárt gyűjtöttek össze a lefoglalt posztóminiókból. Ezek mint csukaszürke posztók, amelyeknek az lenne a speciális rendeltetésük, hogy a legnagyobb strapát is kibírják, melegit nyujtsanak a harcoló katonának s ellenálljanak az idő viszontagságainak. A szállított posztó azonban olyan satnya minőségű, hogy a legkisebb erőfeszítés után szétmállik, elszakad s már alig egy-két napi használat után ronggyá válik. A katonai hatóságok a rendőrség vizsgálatával párhuzamosan folyó vizsgálat megállapította, hogy a csukaszürke posztó nagyrésze bélészetet, katonai célokra egyáltalán nem alkalmas, a szövet a legsilányabb minőségű és csak arra használható, hogy subbonyokat béleljenek velék.

A tőkapitányrágon maga *Marosvölgyi Jenő* dr. rendőrtanácsos, a bűnygyi osztály vezetője irányítja a nyomozást, míg a késő délutánig tartó kihallgatásokat *Bartha Gyula* dr., *Császár Pál* dr. és *Kőrös Artur* rendőrfelügyelők végzik, de rajtuk kívül a bűnygyi osztály több tisztviselőjét foglalkoztatja a posztócsalók bűnygye. Hétfőn, mint már megírtuk, a rendőrség letartóztatta *Várady Béla* Sándor *Dack* Ferenc-utcai posztónagykereskedőt, néhány évvel később pedig az *Erzsébet-tér* 5. számú házban levő posztónagykereskedés tulajdonosa: *Kohn* *Bartalan* Béla előtt hirdették ki a letartóztatást rendelő végzést. *Várady* tudni sem akart bűnygyi és bár a megtartott kihallgatásánál kiderült, hogy hatalmas rektúra van abból a posztóból, amelyet a katonai hatóság mint hasznavehetetlen konstatált, végig hangoztatta, hogy a szerződésnek megfelelő posztót szállított. Céljában, prames buadában követte a detektíveket a rendőrség börtönébe.

A posztócsalást néhány hét előtt fedezték föl.

A szakértői vélemény pedig úgy hangzik, hogy a szállított posztó közönséges bélészetet, festett, olcsó női posztó, könnyű nem vizsgálható, a legsilányabb minőségű és legfeljebb, ha méterenként három-négy koronát és. Ennek dacára a szállítók 12-14 koronás fizetést maguknak a posztóért s olyan hatalmas tömeget számítottak ebből a hasznavehetetlen posztóból, hogy már eddig is milliókra megy a katonai kincstár kára.

A rendőrségen tegnap este *Liget* (*Grünfeld*) *Miklóst* a *Vörös Pálné-utca* 10. számú házban levő *Váradi, Ligeti* és *Társ* egyezményes cég birtagját tartóztatták le. Ez a cég is szállított posztót a katonai kincstárnak és mint a nyomozásnál kiderült, a legsilányabb posztót szállította négyszeres áron. A házkutatásnál megtalálták a posztóminiókat s ezek alapján konstatálták, hogy a cég nagy összeggel károsította meg a kincstárt. *Liget* a kihallgatás

után Császár rendőrfogalmazó letartóztatta. Ligeti Miklós már büntetett ember. Néhány évvel ezelőtt megismerkedett egy magasrangú miniszteri tisztviselővel, akitől harmincezer koronát csalt ki.

Ligeti cégtársát, Várady Dezsőt, a rendőrség egyelőre őrizetben tartja. Letartóztatta a rendőrség Taubes Jenő máramaroszigeti kereskedőt is, a szombaton letartóztatott Taubes Henrik dr. ügyvéd testvérbátyját. Taubes Jenőről kiderült, hogy ő neki is szerep jutott a posztócsalásban, míg öccse, az ügyvéd, a papíros bakkancsszállításnál követett el visszaéléseket.

A posztókereskedők szállítási csalásai ügyében ma délelőtt is tolytak a kihallgatások a főkapitányságon. A tegnap letartóztatott kereskedőket újra kihallgatták és ezek ma vallomásaikat részben kiegészítették. Igen fontos vallomást tett Váradi Béla Sándor, vallomásának részleteit azonban az ügy érdekében nem közölhetjük. Váradi Dezsőt, a Váradi és Liget-égy beltagját, akit a rendőrség már tegnap őrizetbe vett, ma délelőtt ismét kihallgatták.

A budapesti főkapitányság megkeresésére a pozsonyi rendőrség tegnap házkutatást tartott a letartóztatott Kohn Bertalan Béla Pozsonyban levő raktárában. A házkutatás eredménye már megérkezett a főkapitányságra. Ezenkívül Budapestre érkezett Kutschera István pozsonyi rendőrfőkapitány, hogy a fővárosi nyomozás intézőjétől az utasításokat átvegye.

A rendőrség Taubes Jenő máramaroszigeti kereskedő budapesti lakásán a Dohány-utca 28. szám alatt házkutatást tartott, majd pedig házkutatást tartott a Wesselényi-utca 1. számú házban levő raktárában is. Rendkívüli sok posztót foglalt le a rendőrség és beszállították a főkapitányságra.

A rendőrség a katonai büntetőtörvénykönyv 372. §-a alapján, az állam hadiereje ellen elkövetett büntetett címén tartóztatta le a posztócsalókat, akiket átszállít a honvédkerületi bíróságnak. A katonai büntetőtörvénykönyvnek hivatkozott szakasza kimondja, hogy a véderő elleni büntetett követ el az, aki a saját, vagy a szövetséges hadseregnek cselekedetével kárt, hátrányt okoz, erejét gyengíti, vagy az ellenségnek előnyt szerez. Ezt a szakaszt háború idején polgári egyénekre is lehet alkalmazni. Igen súlyos elbírálás alá esik a posztócsalók bűne a minősítés szerint ennek a bűncselekménynek büntetési maximuma kétél általi halál.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Szerda, 1915. évi március 17-én:

C) Bérlet.

C) Bérlet.

R. Gombaszögi Frida felléptével:

A farkas.

Vígjáték 3 felvonásban.

Feladás szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTÉR.*

Limbeck János és fia első m. kir. szab. érekeposzó gyára és temetés rendező vállalata.

Özv. takácsi Ách Gézáné szül. kisvezekényi és névedí Bokross Gizella ugy a saját, valamint az alólirottak nevében is fájdalomtelt szívvel tudatja, a forrón szeretett és felejthetetlen jó hitves, illetőleg edes apa, testvér, sógor, nagybácsi és rokon

takácsi Ách Géza

nyugalmozott m. á. v. főellenőrnek

f. é. március hó 15-én, esteli 8 óraker, életének 55-ik, zavartalan boldog házasságának 24-ik évében rövid szenvedés után bekövetkezett jobblétre szenderültét.

A megboldogult kedves halott földi maradványai március hó 17-én délután 3 óraker fognak Orezy-utca 7. számú gyász-házból, a ref. egyház szertartásai szerint tartandó ima után, a felső-temetői családi sírhelyen az örök pihenésnek átadatni.

Drága emlékéért mindenkor kegyelettel fogjuk megőrizni!

Arad, 1915. március hó 15-én.

takácsi Ách Margit, takácsi Ách Tivadár, takácsi Ách Olga, gyermekel. Tátray Jánosné szül. Mersics Vilma, Gyermeke Ida, Kappel Gyula, Walter Béla, unokaöccsei és unokahugai. takácsi Ách Adél, testvére. Kappel Károly és neje, Korényi Antal és neje, Mayer Károly és neje, sógorai és sógorónéi. 121

A zarándbányai körjegyzőségnél

egy irtóki,
segédjegyzői és
jegyzőgyakornoki
állás üresedés-
ben van.

Fizetés megállapo-
dás szerint. 1027

Buczurka József
körjegyző.

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

Kereskedők figyelmébe!

Értesitem az igen t. kereskedőket, hogy

kávépörkölést

bármily mennyiségben

elvállal

jutányos árért a

Kávé Király

Forray-utca 7.

Kalmár József

villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz.

Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja

költözők figyelmébe:
villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon be-
rendezéseket s minden e szak-
mába vágó munkát. Pontos és
gyors munka. 481

Raktáron tart:

villanyos csillárokat, villanyos fő-
zöedényeket, villanyos vasalókat,
villanyos hajsütő vasakat, Wolfram
lámpákat és mindennemű villa-
nyos cikkeket.

Anyák figyelmébe.

Legjobb norvég
csukamájolaj.

Egy üveg ára
K. 1-80

Kapható:

Wajdits György

„TURUL“

gyógyszertárában
Arad (Karolina-u. és Fe-
renc-ter sarok.)

SIROLIN "Roche"

melibetegségek, számarhurut, asztma, influenza ellen.

Ki használjon sirolint?

1. Mindenképp, aki hosszabb idő óta szenved köhögéssel.
2. Azok, akik hosszabb ideig szenvednek a tüdőgyulladás
3. Azok, akik hosszabb ideig szenvednek a székrekedés
4. Azok, akik hosszabb ideig szenvednek a székrekedés

3. Asztmában szenvedők, kiknek betegségét a sirolin
használatára jelentékenyen csökkenti.
4. Székrekedésben szenvedő gyermekek, kiknek a sirolin
használatára a székrekedés előnyösen befolyásolja.

Kapható minden gyógyszer-
szertárban, ára 1-80.

Jó anyák, gondos szülők legjobban cselekesznek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos. Egy üveg utasítással ára **2 korona**.

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni,

Hajfestő

a „Melogen”. Ara **2 korona**.

Sápkóros leányok, vérszegény asszonyok,

páratlan sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikör. 171

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános gyengeség eseteiben. Ára $\frac{1}{2}$ literes üvegnek utasítással **3 kor.**

Szörvestő-Depilator. E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt arc, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ára utasítással **1 korona**.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszer-tárában

ARAD, Andrásy-tér 22. sz.

Alapították 1888. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Minden

ragályos betegségnél fontos szerepet játszik a fertőtlenítés, mert vele emberi számítás szerint a betegség terjedését meg lehet akadályozni. Ezért kötelessége a gondos családapának, hogy otthonomban fertőtlenítőszer (pl. egy üveg Lysoformot) tartson készletben. De nem elég, hogy az

ember

megvegye a Lysoformot, érdeklődni is kell annak használati módja iránt, el kell olvasni alaposan a minden üveghez mellékelt használati utasítást és ki kell próbálni a lysoformot a háztartásban, meg kell győződni annak hasznáról. — Aki csak megvásárolja az üveg

lysoformot

és aztán addig vár, míg egyik családtag ragályos betegséget kap, az éppen oly szellemes, mint az a bizonyos gazdag ember, ki télen addig várt a befűtéssel, míg valakije meg nem fagyott. Most mindentéle sok ragályos betegség lappang, pl. himlő, tifusz, kolera, vérhas stb., tehát ilyenkor

használ

igazán a fertőtlenítés. Tanuljunk meg mindnyájan fertőtleníteni, miként az az Egészség és Fertőtlenítés című könyvben érdekesen meg van írva. Aki e könyvet ingyen és bérmentve óhajtja, az kérje rögtön

Dr. Keleti és Murányi
vegyészeti gyáratól
Ujpesten.

8741

Uránia Színház.

Szerdán és csütörtökön

Minden idők legnagyobb filmszenzációja:

Robinne, Jaquinet és Alaxender felléptével.

Ragyogó szinpompájú világattrakció

A királynő kálváriája.

Történelmi dráma 4 részben.

31

Előadások nem folytatólagosak!

Apró hirdetések.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Miként lehet az apróhirdetést feladni?

1. A hirdető teljes címének feltüntetésével.
2. Jelige alatt.
3. Oly értelemben, hogy a hirdető címét csak a kiadóhivatalban lehet megtudni.
4. Legalkalmasabb — amennyiben akadályba nem ütközik — az első mód, mert a címnek a lapban való közlése mellett gyorsabban lehet az ügyet elintézni.
5. cím utáni tudakozódás idővesztéssel jár.

ALKALMAZÁST NYER.

Jó írásu,

a gyorsírászatban és gépirásban gyakorlott napidíjas sürgősen kerestetik. Jelenkezés a vármegyei főjegyzőnél, a megyeházán. 1029

Fűszerkereskedő

ségéd felvétetik Dür Kocsárdnál, Boros Béni-tér. 1025

Correpetitort

keresek gymnasztika mellé a déli-estéi órákra. Ajánlatok „Correpetitor” címen a kiadóhivatalba intézendők.

ALKALMAZÁST KERES.

Fiatal,

egészséges nő dadának ajánkozik. Cím Dumbruca Róza, Kossuth-u. 1. sz. 1028

Agilis

fiatal uruló átvenne megfelelő tisztelet elszámolásra, esetleg bizalmi állásra ajánkozik. Elsőrendű kezesesség és referenciákkal rendelkezik. Cím a kiadóhivatalban. 996

KIADÓ LAKÁS.

3 szobás

udvari lakások Andrassy-tér 8. sz. alatt azonnalra kiadók. Bővebbet a házmesternél.

Kiadó

Asztalos S.-u. 2—3. sz. alatt 2 utcai, 1 udvari, hálófülké: és fürdőszobából álló II. emeleti lakás a szükséges mellékhelyiségekkel, azonnalra, vagy 1915. május 1-re. Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Idei

jó téli széna eladó. Tudakozódní lehet Tripon Jánosné Almásreges. 1081

Papírszalvéta

1000 db. 5 koronáért kapható Pichler Sándor papírkereskedésben, Szabadság-tér. 781

Nemesfűs

dugványok, málna, ribizke, pöszméték tövek és bokrok, díszeserjék és fák, rózsák, gyümölcsfák, utcai sorfák és mindenféle falkolai termékek jutányos árban beszerezhetőek: szatmári Szabó István falkolájából Pankota. Árjegyzék ingyen. 807

7 láb hosszú

prima tölgyesöllőkaró, valamint szép tölgykerítésoszlop minden méretben waggonként jutányos árban kapható: Salamon Henrik és Fia fatermelőknél, Dézna. 946

Köszvetitek

azonnali adás-vevéssel, a belvárosban egy 3—4 szobás adómentes ház, kert és mellékhelyiségekkel, továbbá egy jókarban lévő egylovas Stráfszekeret ruganyal, Lázár Sebő, telefon 747. 1000

Egy

teljesen jókarban levő 3 éves 20-as gőzke garnitúra, a tulajdonos bevonulása miatt azonnal eladó. Értekezhetni Debreczeni Károly gyógyszerésznél Békéscsaba, Andrassy-ut. 1022

Kékkő

azonnali szállításra kapható

Lussbader Adolf

keresk. és forgalmi ügynökké irodájában 1030

Arad, Zrinyi-utca 4/c.

Ajánlunk

ősmert, kiváló minőségű, magas hőfoku és tüztartó

légszesz-kokszt

az aradi légszeszgyár terméke darabos- és dió- osztályozásban tetszés szerinti mennyiségben házhoz szállítva 500

és teljes waggonrakományokban bármely vasut állomásra a legolcsóbb gyári áron

Kneffel Károly és Fia

szén- és kokszt-nagykereskedése Aradon. Városi és megyei telefon 139.

Szilfát

és

kőrifát

hasáb-, vagy tönkökben 920

veszünk.

Czeiler és Szathmáry

„PENSIO EXQUISITE“
VILLA IRENEA
VOLOSKA—ABBZIA

Elkelő ház, a festői északi strandon, közvetlen a tenger partján, csodaszép parkban, 21 elegáns berendezett szobával, erkélyekkel, saját tengeri fürdővel és kikötővel. Elsőrangú konyha. Gyönyörű fekvésénél fogva üdülést kívánó tisztek részére különösen alkalmas.

145—1915. éln. sz.

Hirdetmény.

A magyar királyi Belügy-ministerium 21887—1915. számú rendelete alapján ezennel közhírré teszem, hogy a cs. és kir. 8-ik hadsereg parancsnokság a területén harcovonalban levő katonák és katonai személyek látogatását betiltotta.

Figyelmeztetek mindenkit, hogy a fentnevezett parancsnokság területére ily célból utra ne keljenek, még akkor sem, ha utazási igazolvánnyal bírnak, mert ha utazásuk megakadályozva lesz s maguknak hlába való kiadást okoznak. Arad, 1915. február 27.

Greón Nándor,
főkapitány.

6080—1915.

Hirdetmény.

Tekintettel azon körülményre, hogy Arad város területén a tengerilisztnak legmagasabb ára 48 korona 50 fillérben állapított meg: ezen legmagasabb tengeri liszt árat figyelembe véve a keverési árnyok szem előtt tartásával az őrlemények legmagasabb árát a következőkben állapítjuk meg:

1. Tészta-liszt 100% búzából	67.— korona
2. Főzö-liszt 70% buza, 30% árpából	57.40 "
3. Kenyerilisztek:	
a) 50% buza, 50% árpából	45.57 "
b) 50% buza, 50% tengeriből	45.28 "
c) 50% buza, 25% árpa és 25% tengeriből	45.41 "
d) 50% rozs és 50% árpából	48.74 "
e) 50% rozs és 50% tengeriből	48.40 "
f) sima őrlésű 50% buza és 50% árpából	46.49 "
g) sima őrlésű 50% buza- és 50% tengeriből	46.15 "
4. Tiszta 100% rozsliszt	48.30 "
5. Tiszta 100% árpaliszt	44.18 "
6. Tiszta 100% tengeriliszt	48.50 "

Arad, 1915. március hó 12.

A városi tanács.

Költözőkők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít 3361

Koch Dániel

Arad, Deák Ferenc-utca 42 sz.

A

tavaszi és nyári

Gerő cipők

csoport árusítása megkezdődött. Kérjük összes kirakatainkat megtekinteni. 841

Cipő Tőzsde

ARAD,

Apolló Mozi mellett.

Friss

narancs

és

citrom

érkezett

Káli Ferenc

déli gyümölcs üzletébe

Arad, Asztalos Sándor-u. 5.

ahol nagyban és kicsinyben legolcsóbb árban kapható.

Szalonnát és zsirt bármily mennyiségben legmagasabb árban veszek. 1030